

COOPERACIÓ
SOLIDARITAT
CASTELLÓ

I PLA DE
COOPERACIÓ
INTERNACIONAL PER AL
DESENVOLUPAMENT I LA
SOLIDARITAT 2019/2022

Ajuntament
de Castelló

COOPERACIÓ
SOLIDARITAT
CASTELLÓ

I PLA DE
COOPERACIÓ
INTERNACIONAL PER AL
DESENVOLUPAMENT I LA
SOLIDARITAT 2019/2022

Edita:
Ayuntamiento de Castelló.
Setembre 2018

Direcció política:
José Luis López Ibáñez
Regidor de Benestar Social i Dependència
Regidor de Joventut

Pilar M.ª Moltó Domenech
Coordinadora General de l'Àrea de
Govern de Serveis a la Ciutadania.

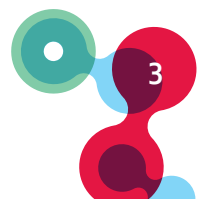
Direcció Tècnica:
Adelaida Lorente Linares
Cap del Negociat de Cooperació Social i Solidaritat
Telf.: 964 355 475 | adelaida.lorente@castello.es

Equip dinamitzador elaboració del Pla:
Juan José Iborra Eres, Inmaculada Gisbert Civera
Estela López Torrejón e Inmaculada Román Millán.

Índex

Presentació/Introducció	5/7
Acrònims utilitzats	8
Capítol I. Justificació	9
Capítol II. Metodologia	11
Capítol III. L'AOD de Castelló de la Plana 1995-2016.....	12
Capítol IV. Marc estratègic general	26
Capítol V. Marc estratègic del Pla 2019-2022.....	28
Capítol VI. Marc operatiu del Pla 2019-2022	37
Capítol VII. Distribució de recursos per modalitats i instruments	54
Capítol VIII. Indicadors de seguiment i avaluació del Pla Cronograma aplicació del Pla	56
Annexos: Llistat de participació en les activitats realitzades.....	62

Presentació/Introducció

Després d'una llarga trajectòria de 22 anys de treball en cooperació internacional per al desenvolupament i solidaritat, l'Ajuntament de Castelló de la Plana ha apostat per formular el I Pla de Cooperació Internacional per al desenvolupament i solidaritat 2019-2022, que aspira a ser un pla de ciutat a partir del qual poder impulsar i consolidar la cooperació de Castelló.

Aquest és un document elaborat per un govern progressista que demostra que les sensibilitats canvien segons les persones que estan al front d'una administració i que suma, a més, el valor de ser el primer pla en cooperació internacional d'un ajuntament a la Comunitat Valenciana.

La realització d'aquest Pla ha sigut possible, després d'un any intens de treball, perquè la metodologia utilitzada per a la seua elaboració ha sigut àmpliament participativa i des del consens, comptant amb tots els actors clau de la cooperació de Castelló: organitzacions no governamentals de desenvolupament (ONGD), Unitat Territorial de Castelló de la Coordinadora Valenciana d'ONGD (UT CVONGD), tots els grups polítics amb representació municipal, el departament municipal de Cooperació Social i Solidaritat, la Universitat Jaume I i altres departaments municipals.

Tal com s'arrecplega en el Pla, que analitza la cooperació de l'Ajuntament de Castelló de la Plana entre els anys 1995-2016, els senyals d'identitat de la nostra cooperació són: organitzacions locals amb trajectòria i arrelament en la població, diversitat d'actors de desenvolupament, vocació d'acompanyament de l'Ajuntament a les entitats de cooperació, aliança geogràfica amb Burkina Faso, especialització en educació per al desenvolupament (EpD) i sensibilització, xarxa sectorial en salut, i enfocament de gènere en totes les accions de cooperació.

Els reptes a què ens enfrontem passen, entre d'altres, per avançar en la coherència de les polítiques municipals, prenent com a marc de referència els Objectius de Desenvolupament Sostenible, per a consolidar i orientar el conjunt de les polítiques municipals cap al desenvolupament humà sostenible i el compliment de l'Agenda 2030. Els ajuntaments, com a institucions més pròximes a la ciutadania, tenen el gran desafiament de ser els referents en la lluita contra la pobresa, la defensa dels drets humans, el respecte i atenció del medi ambient, la igualtat de gènere, etc., en definitiva cal pensar globalment i actuar en l'àmbit local. Per això, l'Ajuntament Ple, en sessió celebrada el 25 de novembre de 2016, va acordar aprovar l'adhesió de Castelló a l'Aliança de les Ciutats pel Desenvolupament Sostenible de la Comunitat Valenciana.

En la línia amb les noves pràctiques de Govern obert d'aquesta corporació, també ens plantejem, com a gran repte, una major apropiació per part de la ciutadania de les polítiques públiques de cooperació internacional i de solidaritat, perquè només d'aquesta manera aconseguirem transformar, no sols la realitat de les poblacions empobrides que no tenen les oportunitats per a desenvolupar els seus projectes de vida, sinó també la nostra pròpia societat, avançant en la consecució d'una ciutadania més solidària, més global i més compromesa en la defensa dels drets humans.

Amparo Marco Gual

Alcaldessa de Castelló

Presentación/Introducción

L'elaboració i aprovació del *I Pla de Cooperació Internacional per al Desenvolupament i Solidaritat 2019-2022* de l'Ajuntament de Castelló de la Plana suposa una declaració de la voluntat existent, per part de tots els agents implicats, que la política municipal de cooperació per al desenvolupament faça un pas endavant, transcorreguts 23 anys de la publicació de la primera convocatòria de projectes de cooperació internacional, i després d'haver patit la quasi desaparició durant els anys de l'última crisi financera. D'aquesta manera, s'estableix una estratègia que persegueix, d'una banda, augmentar l'eficàcia i l'eficiència de les accions que es promouen a través de l'Ajuntament de Castelló de la Plana per a millorar la vida de les poblacions més vulnerables dels països empobrits, i de l'altra, identificar i potenciar els senyals d'identitat i el valor afegit que podem aportar com a ciutat per a afrontar els reptes que tenim per davant com a part de la societat global a què pertanyem.

Un altre dels punts que és important posar en valor ha sigut el procés que s'ha dut a terme per a la construcció d'aquest I Pla Director. Un procés que ha comptat amb la participació de nombrosos i diversos agents actius i implicats amb la cooperació internacional castellanenca durant tots aquests anys: personal de la Universitat Jaume I, representants dels distints grups polítics que compten amb representació en l'actual Ple de l'Ajuntament, personal tècnic de l'Ajuntament de Castelló de la Plana, ONGD, organitzacions socials... La seua participació ha sigut real i efectiva, a través de diferents espais, com entrevistes i tallers, que han permés analitzar d'on venim, i planificar, entre tots, cap a on i com volem continuar caminant.

No obstant això, és necessari assenyalar alguns dels nombrosos reptes que el mateix Pla planteja, i sobre els quals necessàriament haurem de continuar treballant i incidint perquè, quan aquest acabe, puguem parlar d'èxits i avenços reals:

- S'haurà de treballar per a millorar la transparència i la rendició de comptes cap a la ciutadania i cap a la implicació i apropiació de la societat castellanenca en els projectes i accions que es duguen a terme, tant en el sud com en les accions que es realitzen a la nostra ciutat.
- S'haurà d'aconseguir finalment el compromís de destinar el 0,7 % del Pressupost municipal per a poder comptar amb els fons necessaris que permeten aconseguir les metes que es marca el Pla Director.
- S'haurà de continuar sumant agents i actors municipals d'àmbits com l'educació, la sanitat, la cultura, la comunicació o l'acció social, entre d'altres, per a avançar cap a l'objectiu principal d'aquest Pla Director: aconseguir una política de cooperació per al desenvolupament que pertanya a la ciutat, a les seues ciutadanes i als seus ciutadans.

Per tant, és el moment de felicitar totes les persones que han treballat per a fer realitat aquesta importantíssima fita que ens permeta avançar cap a una política municipal de cooperació per al desenvolupament i que siga símbol de la solidaritat de la ciutadania castellanenca i de la seua aposta decidida de formar part d'aquelles societats que lluiten per un món millor. I des del mateix moment en què aquest Pla Director es pose en marxa, serà el moment de treballar per a aconseguir els objectius marcats i fer de la cooperació castellanenca, una cooperació per al desenvolupament de referència, de la qual sentir-nos orgullosos.

Enhorabona, i seguim.

Gonzalo Pareja Corbí

Vicepresident de la CVONDS i representant de la UT de Castelló.

Acrònims

AECID	Agència Espanyola de Cooperació Internacional per al Desenvolupament
AH	Acció Humanitària
AOD	Ajuda Oficial al Desenvolupament
AAPP	Administracions públiques
CAHE-CV	Comité d'Acció Humanitària i Emergència de la Comunitat Valenciana
CVONGD	Coordinadora Valenciana d'ONGD
EBDH	Enfocament basat en drets humans
EpD	Educació per al Desenvolupament
FEMP	Federació Espanyola de Municipis i Províncies
FVS	Fons Valencià per la Solidaritat
MAEC	Ministeri d'Assumptes Exteriors i Cooperació
NNUU	Organització de les Nacions Unides
ODS	Objectius de Desenvolupament Sostenible
ONGD	Organització No Governamental de Desenvolupament
OOII	Organismes internacionals
RdC	Rendició de comptes
UJI	Universitat Jaume I

Cap. I. Justificació

La Llei de cooperació internacional per al desenvolupament, del 7 de juliol de 1998, reconeix expressament el paper exercit per les comunitats autònomes i les entitats locals en matèria de cooperació internacional per al desenvolupament¹. D'aquesta manera es donava cobertura legal i reconeixement a les accions que des de mitjan anys 80, i especialment a partir de l'any 1995, exercien la pràctica totalitat de governs autonòmics i un nombre considerable d'entitats locals espanyoles, tant diputacions com ajuntaments, en l'àmbit de la cooperació i la solidaritat internacional.

És en eixe any, en 1995, quan l'Ajuntament de Castelló de la Plana posa en marxa la seua primera convocatòria de projectes de cooperació internacional per al desenvolupament unint-se al gran moviment que en tot l'Estat espanyol impulsava els governs locals i autonòmics a implicar-se en aquelles polítiques que pretenien construir un món més just, menys desigual i on totes les persones, amb independència del seu lloc de residència, tingueren accés a uns mitjans de vida dignes. Aquest moviment va ser el germen de la cooperació descentralitzada, un fenomen singular en el nostre entorn i exclusiu de l'Estat espanyol.

La cooperació descentralitzada, és a dir, aquella executada des dels governs locals i autonòmics, es va anar consolidant i va adquirir un pes significatiu dins del conjunt de l'Ajuda Oficial al Desenvolupament espanyola. Entre 2008 i 2010 va aconseguir xifres absolutes per damunt dels 500 milions d'euros i uns percentatges sobre el total de l'AOD espanyola entre l'11 % i el 14 %. Junt amb les xifres l'ampli desplegament normatiu i de planificació de la cooperació descentralitzada va demostrar l'alt grau de compromís i la capacitat d'administracions i ONGD per a posar en marxa i donar suport a processos de desenvolupament de forma continuada.

No obstant això, a pesar dels avanços en les més de dos dècades transcorregudes, la cooperació descentralitzada va evidenciar també signes de debilitat que han limitat el seu enorme potencial com a instrument per al foment de la solidaritat entre els pobles i de presa de consciència i implicació de la ciutadania en la transformació, tant en el nord com en el sud d'un sistema internacional injust i insostenible. Com a conseqüència d'això, durant els anys 2010 i 2015, i amb la crisi com a argument de fons, es va produir un desmantellament generalitzat de les polítiques de cooperació internacional en un bon nombre de governs locals i autonòmics de tot l'Estat espanyol. Desmantellament reflectit tant en la dràstica reducció dels recursos dedicats a AOD com per la percepció d'un cert esgotament d'un model que no havia sigut capaç d'assentar-se com una verdadera política pública ni implicar i comprometre prou la ciutadania en la seua aplicació, a pesar de les seues capacitats per a això.

Després de més de 22 anys de treball en cooperació l'Ajuntament de Castelló de la Plana ha apostat per formular el *I Pla de Cooperació Internacional per al Desenvolupament i Solidaritat 2019-2022*, que aspira a ser un pla de ciutat a partir del qual poder impulsar i consolidar la cooperació castellanenca. Aquest pla sorgeix de la necessitat d'orientar les polítiques de cooperació a nivell municipal i suposa assentar les bases per a enfortir el coneixement mutu, el compromís i la coresponsabilització conjunta de la ciutadania, de la mateixa administració (la corporació local), i dels agents tradicionals de cooperació (ONGD i *Universitat Jaume I*), així com avançar en la implicació d'agents no tradicionals de cooperació de la ciutat de Castelló.

1 Article 20 de la Llei: "Cooperació per al desenvolupament de les comunitats autònomes i entitats locals. (...)

2. L'acció d'aquestes entitats en la cooperació per al desenvolupament es basa en els principis d'autonomia presupostària i autoresponsabilitat en el seu desenvolupament i execució...".

La política de cooperació internacional ha de ser una política consensuada i amb un ampli suport, assumida i impulsada per tots els partits i forces polítiques, i participada per la ciutadania. Per aquesta raó el Pla ha sigut elaborat de forma participativa, comptant amb tots els actors i ha sigut presentat en la Comissió de Cooperació a fi d'aconseguir el consens i apropiació per part de tots ells amb l'objectiu de garantir la necessària continuïtat i estabilitat a la política de cooperació definida per l'Ajuntament.

El I Pla de Cooperació Internacional per al Desenvolupament i Solidaritat 2019-2022 s'estructura en huit capítols: el primer, dedicat a la presentació i justificació del procés de planificació realitzat; el segon, dedicat a la metodologia, en què es descriu el procés dut a terme per a la seua elaboració; el tercer presenta un resum del diagnòstic elaborat a fi de conèixer les característiques i resultats del model de cooperació aplicat per l'Ajuntament de Castelló de la Plana; el quart, dedicat al marc estratègic global de l'AOD municipal; el cinqué i sisé, dedicats, respectivament, als marcs estratègic i operatiu que s'aplicarà durant la vigència del Pla; el seté, que descriu el marc pressupostari, i finalment, el huité, destinat a establir el pla de seguiment i avaluació del Pla.

Cap. II. Metodologia

La metodologia per al disseny del Pla va ser elaborada al principi d'aquest i consensuada amb la Comissió de Cooperació del Consell de Benestar Social, que ha actuat com a equip de coordinació i supervisió del procés. La metodologia aplicada ha constatat de dos fases principals: la primera ha consistit en l'elaboració d'un diagnòstic i la segona, en la realització de diferents tallers amb els distints actors de cooperació per a dissenyar de manera participativa el marc estratègic i operatiu del *I Pla de Cooperació Internacional per al Desenvolupament i Solidaritat 2019-2022 de l'Ajuntament de Castelló de la Plana*.

El diagnòstic es va dur a terme entre els mesos de setembre i desembre de 2017 i ha constatat, d'una banda, d'una anàlisi quantitativa de l'AOD executada per l'Ajuntament de Castelló de la Plana entre els anys 1995-2016 prenent com a font les dades disponibles de la base del Ministeri d'Assumptes Exteriors i Cooperació (MAEC), l'àrea de cooperació de la Federació Espanyola de Municipis i Províncies (FEMP) i la informació facilitada pel mateix Ajuntament. En aquesta anàlisi quantitativa s'han analitzat: (i) el compliment dels compromisos pressupostaris, (ii) la distribució per modalitats (Cooperació al Desenvolupament/Acció Humanitària/EpD), (iii) les entitats finançades, (iv) els sectors d'intervenció en matèria de cooperació i EpD i (v) la distribució geogràfica de l'AOD destinada a cooperació.

D'altra banda, es va realitzar una anàlisi qualitativa a fi conèixer la valoració per part dels principals agents (Ajuntament², ONGD i Universitat) del model de cooperació aplicat històricament per l'Ajuntament, els seus objectius i prioritats, el sistema de concessió de subvencions, així com dels instruments i modalitats utilitzats. Per a això s'han realitzat 20 entrevistes i 3 grups focals en què han participat un total de 43 persones. La complementarietat i triangulació entre les dades quantitatives i els discursos qualitatius ha donat lloc a una narració detallada i integradora de la cooperació castellonenca, com a punt de partida des del qual poder construir el seu pla de cooperació.

Una vegada finalitzada la fase del diagnòstic es va adaptar, amb el suport de la Comissió de Cooperació, la fase següent realitzant un balanç entre la disponibilitat i temps dels actors i la necessitat de consensuar i comptar amb la seua participació a fi de promoure l'apropiació i la utilitat del Pla. Finalment s'han realitzat dos tallers amb tots els actors, un d'ells per a definir el marc estratègic i operatiu i l'altre per a la presentació de l'esborrany del *I Pla de Cooperació Internacional per al Desenvolupament i Solidaritat 2019-2022*, amb una revisió prèvia del document, en què es van debatre i arreplegar aportacions. Aquesta segona fase d'elaboració del Pla es va desenvolupar entre els mesos de gener i maig de 2018, i va finalitzar amb la redacció definitiva al mes de juny.

Cal destacar el suport i treball continuat amb l'equip tècnic de l'Ajuntament durant tot el procés.

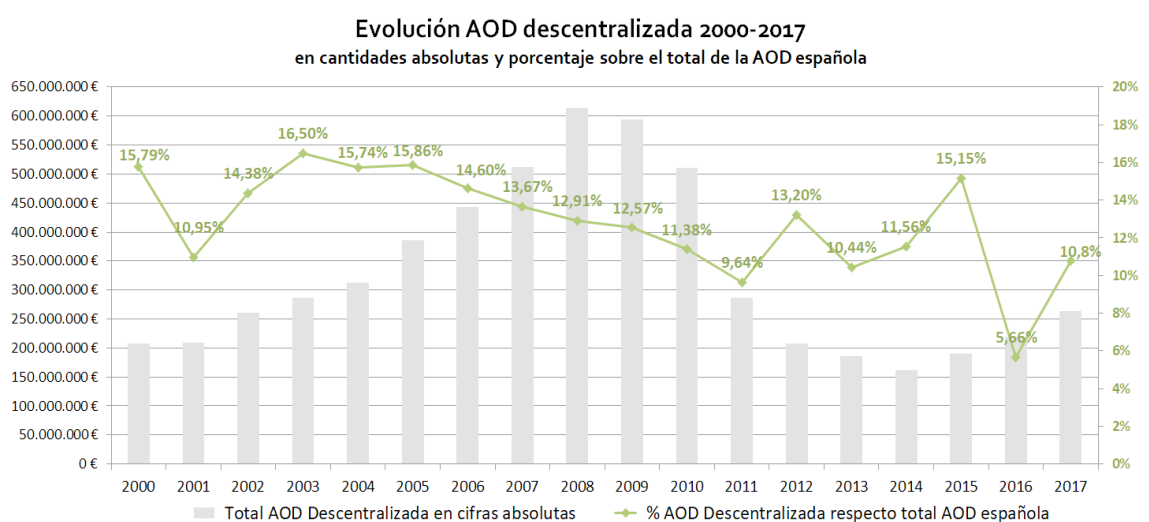
² En el cas de l'Ajuntament s'han realitzat sessions de treball amb l'equip tècnic del Negociat de Cooperació, amb els grups polítics municipals i amb el regidor responsable de Cooperació internacional).

Cap. III. L'AOD de Castelló de la Plana 1995-2016³

La Llei espanyola de cooperació internacional per al desenvolupament⁴ reconeix expressament el paper exercit per les comunitats autònomes i les entitats locals en matèria de cooperació internacional per al desenvolupament⁵. D'aquesta manera es donava cobertura legal i reconeixement a les accions que des de mitjan anys 80, i especialment a partir de l'any 1995, exercien la pràctica totalitat de governs autonòmics i un nombre considerable d'entitats locals espanyoles, tant diputacions com ajuntaments, en l'àmbit de la cooperació i la solidaritat internacional.

La cooperació descentralitzada es va anar consolidant i va anar adquirint cada vegada més pes dins de l'Ajuda Oficial al Desenvolupament espanyola, tal com pot veure's en el gràfic 1. El creixement va ser sostingut quantitativament i va ser important des de la seua creació fins a l'any 2008, any en què s'inicia un descens que s'accelera a partir de l'any 2011 i que tocarà fons en 2014 en un període marcat pel context de crisi generalitzada que es coneix com el període de desmantellament de les polítiques de cooperació.

Gràfic 1. Evolució AOD descentralitzada en xifres absolutes i percentatge sobre AOD total espanyola

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del MAEC, excepte 2017, CONGDE.

L'evolució de la cooperació descentralitzada ha sigut desigual, tant entre les diferents comunitats autònomes entre si com dins de cada una d'aquestes. Així, hui en dia trobem models amb un alt grau d'implantació, unes importants capacitats i un ampli suport social en diverses comunitats autònomes i grans ciutats, mentre que altres van optar pel seu desmantellament o reducció significativa, tant quant a disponibilitat de recursos com en el desenvolupament de les seues polítiques.

³ Aquest capítol conté un resum del diagnòstic dut a terme en la I fase d'elaboració del Pla de cooperació. El text íntegre pot consultar-se en www.castello.es.

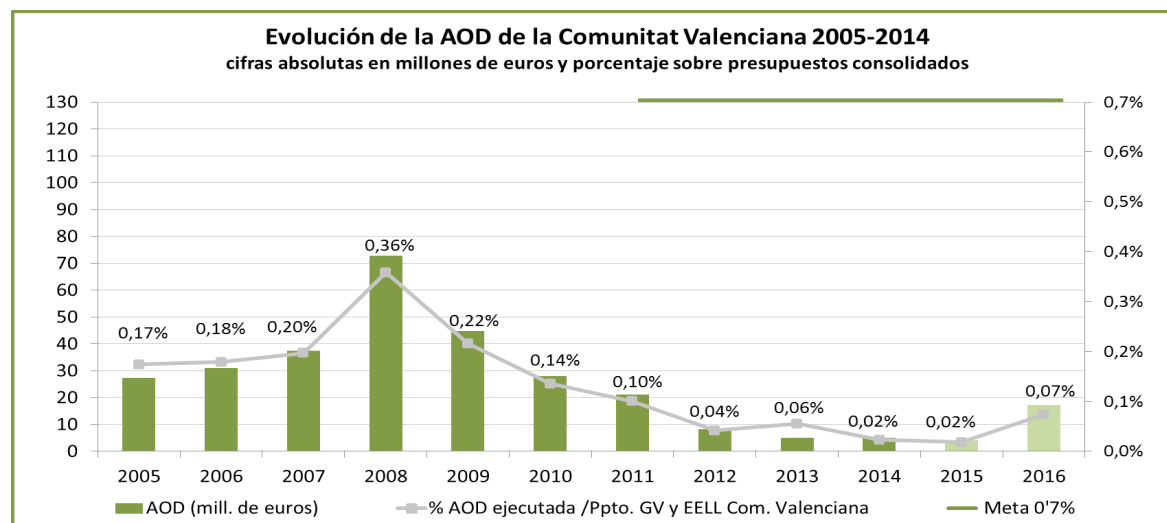
⁴ Aprovada per les Corts espanyoles el 7 de juliol de 1998.

⁵ Article 20 de la Llei: "Cooperació per al desenvolupament de les comunitats autònomes i entitats locals. (...)

2. L'acció d'aquestes entitats en la cooperació per al desenvolupament es basa en els principis d'autonomia pressupostària i autoresponsabilitat en el seu desenvolupament i execució...".

En el cas de la Comunitat Valenciana, tant a nivell de Govern autonòmic com en el de compromís municipal, aquesta va ser una de les que en major grau va optar pel replegament i desmantellament de les seues polítiques públiques de cooperació, ja que en el període de 2012 a 2015 van ser pràcticament inexistentes, i van quedar mantingudes per unes poques entitats locals.

Gràfic 2. Evolució de l'AOD de la Comunitat Valenciana 2005-2014

Font: Iborra, J. en 24 € sota zero (P2015ymás), a partir de MAEC i AAPP valencianes.

Tres etapes en l'evolució de l'AOD de l'Ajuntament de Castelló de la Plana

L'Ajuntament de Castelló de la Plana no ha sigut alié a aquesta evolució i des de la constitució del seu programa de cooperació internacional es poden identificar uns trets semblants als exposats, una resposta semblant davant de la crisi i unes característiques diferencials que confereixen uns valors propis i de gran rellevància en el context de la diversitat que ofereix la cooperació descentralitzada.

En el diagnòstic s'han pogut identificar quatre etapes que mostren l'evolució del model de cooperació al desenvolupament de l'Ajuntament de Castelló de la Plana, que són:

➤ ETAPA 1 (1995-2003): Inici de la cooperació de l'Ajuntament de Castelló de la Plana

La primera etapa va començar l'any 1995, moment en què es van aprovar les primeres bases, i va sorgir com a resposta a la mobilització ciutadana que reivindicava un major compromís als governs, tant l'estatal com els descentralitzats, amb les polítiques de cooperació internacional per al desenvolupament.

Durant aquests anys a nivell autonòmic també es va consolidar l'acció d'altres administracions públiques en matèria de cooperació i es van crear els primers espais de coordinació i participació intergovernamentals com el Consell de Cooperació de la Generalitat Valenciana⁶ (CVCD) i el CAHE⁷ (Comitè d'Acció Humanitària i d'Emergència) del qual l'Ajuntament de Castelló de la Plana forma part des de la seua creació l'any 2000.

⁶ En el CVCD mai han tingut representació formal els ajuntaments, els quals estan representats a través de la FEMP, o si és el cas, l'FVS.

⁷ Instància d'àmbit autonòmic creada per a donar suport a accions coordinades i de resposta ràpida entre les entitats locals, les diputacions, la Generalitat i alguns donants privats, a través d'ONGD d'AH.

➤ ETAPA 2 (2004-2011): Avanços progressius i sostinguts de la cooperació municipal

La segona etapa va arrancar l'any 2004. Es va tractar d'un període en què l'AOD es va anar ordenant i ampliant, es van incrementar les partides i s'hi va incloure una línia de subvencions destinada a l'Educació per al Desenvolupament (EpD). D'aquesta manera, en 2005 es treballava ja en Cooperació al Desenvolupament⁸, EpD i sensibilització i Acció Humanitària (AH). A mitjan aquesta etapa, l'any 2007, es va incorporar en les bases de les convocatòries el pagament anticipat del 100 %.

➤ ETAPA 3 (2012-2014): Desmantellament de la cooperació al desenvolupament

La tercera va ser una etapa de retrocés i minimització dràstica de la cooperació per part de l'Ajuntament coincidint amb l'època de retalls derivats de la crisi. Conseqüentment, es van eliminar les convocatòries entre 2012 i 2014 i es va deixar una xicoteta partida per a AH i algunes activitats municipals. Paral·lelament a aquesta reducció de fons per a finançar accions de cooperació per l'Ajuntament de Castelló de la Plana, es va donar també una reducció dels recursos humans vinculats al Negociat de Cooperació i Solidaritat.

➤ ETAPA 4 (2015-2017): Recuperació i ordenament de polítiques, reconstrucció i redisseny del model de cooperació

En la quarta etapa que comprén els 3 últims anys, s'ha donat una reactivació i consolidació progressiva de l'AOD de l'Ajuntament de Castelló de la Plana. Va començar amb l'entrada d'una nova administració al consistori i davant d'un clima d'estabilització dels pressupostos municipals. En aquesta etapa s'està apostant per anar consolidant la política de cooperació per al desenvolupament perquè adquireixi un pes i reconeixement significatiu, legitimant-la com a política pública amb espai i entitat pròpies.

Diverses són les decisions que assenyalen convergentment cap eixa aposta política per la consolidació progressiva de la cooperació castellanenca:

- ⊗ La recuperació de la convocatòria d'EpD, l'increment del nombre de projectes de cooperació al desenvolupament finançats i el compromís polític d'aportar el 0,7 % del PIB municipal per a l'any 2019 a AOD.
- ⊗ La creació en 2016 de la Comissió Municipal de Cooperació i Solidaritat, dependent del Consell Municipal de Benestar Social⁹, per a mantindre un canal de diàleg estable i continu entre els diferents agents de desenvolupament que la conformen, millorar la transparència i rendició de comptes mutus, així com afavorir un espai de decisió conjunta.

Els últims anys reflecteixen de manera nítida un escenari de consolidació de la cooperació castellanenca a través de: (i) el compromís d'incrementar els recursos municipals destinats a AOD fins a l'horitzó del 0,7 %, (ii) la recuperació de la plantilla del Negociat de Cooperació i Solidaritat que es va veure reduïda en l'etapa anterior i el compromís d'augmentar el seu equip humà, (iii) l'aposta política de generar un pacte municipal per la cooperació entre els diferents grups polítics, (iv) l'elaboració del *I Pla de Cooperació Internacional per al Desenvolupament i Solidaritat 2019-2022*, i (v) la creació d'una Comissió de Cooperació al Desenvolupament.

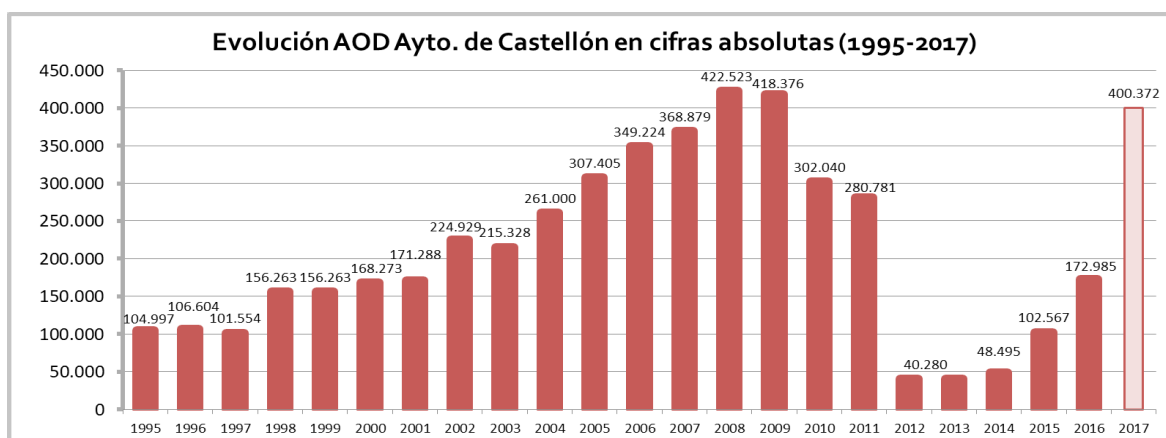
⁸ Tot i que el terme cooperació per al desenvolupament s'utilitza de forma genèrica per a referir-se al conjunt de l'AOD, aquesta es distribueix formalment en tres tipologies o modalitats: els projectes i programes de cooperació per al desenvolupament (executats en el sud), l'Acció Humanitària i d'Emergència i l'Educació per al Desenvolupament –que inclou la sensibilització– (executada en el nord).

⁹ El Consell Municipal de Benestar Social va ser creat en 1989. Actualment compta amb una participació aproximada d'unes 80 entitats i disposa de serveis socials de l'administració pública, ONG i un representant de cada partit polític amb representació en el Ple de l'Ajuntament.

Distribució quantitativa de l'AOD

A nivell pressupostari, s'identifiquen tres moments: el primer correspon a les fases 1 i 2 en les quals es produeix l'augment progressiu i continu dels fons d'AOD, que passen dels 104.997 euros de l'any 1995 als 422.523 de l'any 2008. El segon, que comprén de 2012 a 2014, es caracteritza per un descens radical del pressupostari dedicat a AOD. A partir del canvi de Govern municipal, després de les eleccions de maig de 2015, es va iniciar la recuperació pressupostària i es va recuperar la convocatòria de subvencions per a projectes de cooperació internacional al desenvolupament. Com es reflecteix en el gràfic 3 aquest compromís del nou Govern municipal s'ha vist reflectit amb l'increment constant i notable dels pressupostos destinats a AOD dels anys 2016 i 2017, i en aquest últim s'ha aconseguit un pressupost de 400.372 euros, que se situa pròxim a la quantitat màxima destinada en l'any 2008.

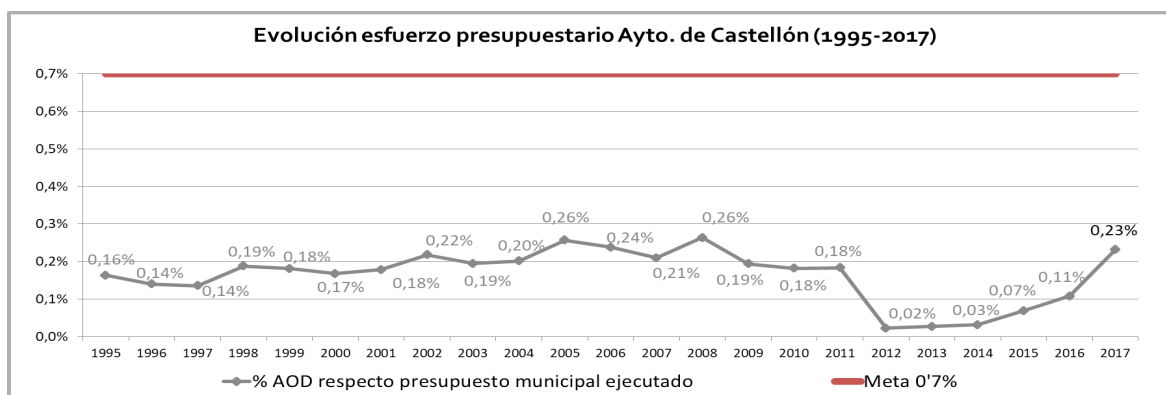
Gràfic 3. Evolució de l'AOD de l'Ajuntament de Castelló (1995-2017)

Font: Elaboració pròpia a partir d'Aj. Castelló i MAEC.

El gràfic 4 mostra l'evolució de l'esforç pressupostari de l'Ajuntament de Castelló de la Plana en relació amb el compromís del 0,7 %¹⁰. Hi podem identificar com de l'any 2012 al 2015 suposen una ruptura amb una tendència més o menys uniforme del període anterior (amb uns percentatges situats entre el 0,20 % i el 0,26 %) i el posterior període de recuperació, coincident amb el canvi de Govern municipal, que eleva el compromís municipal a partir de l'any 2015, fins a aconseguir el 0,23 % que marca l'any 2017.

Gràfic 4. Evolució de l'esforç pressupostari de l'Ajuntament de Castelló de la Plana (1995-2017) Font:

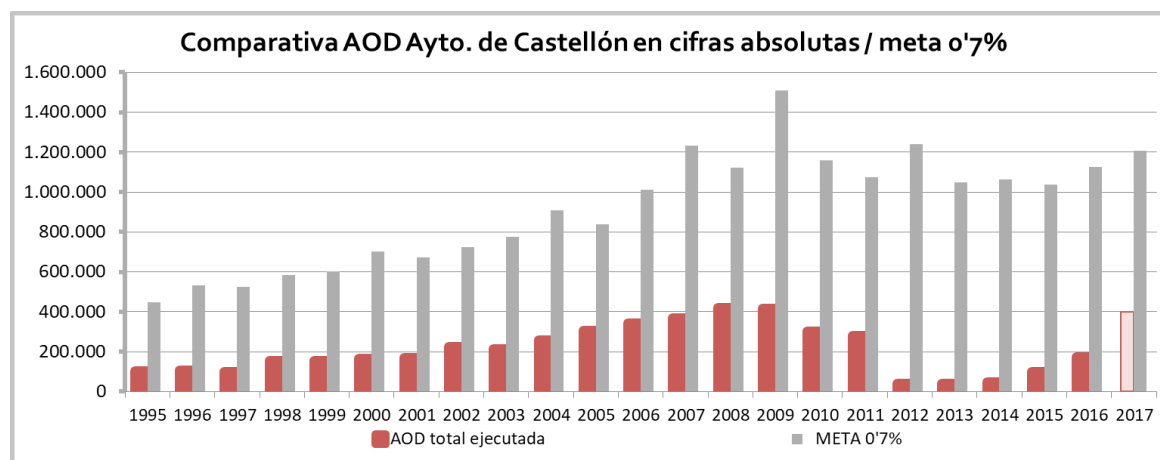

Elaboració pròpia a partir d'Aj. Castelló, MAEC i MINHAFP.

¹⁰ Compromís emanat d'NNUU que sol·licita als governs mundials aportar un 0,7 % dels seus pressupostos a projectes i programes de cooperació internacional per al desenvolupament.

El gràfic 5 reflecteix en xifres absolutes la meta del compromís internacional del 0,7 % en relació amb les quantitats executades anualment. Com pot observar-se, de 2012 a 2015 marquen mínims històrics, per davall inclús dels anys inicials i incipients de les polítiques municipals de cooperació. En general, pot constatar-se com històricament, encara en els anys de major compromís pressupostari, la distància entre els fons executats i la meta del compromís internacional ha sigut considerable.

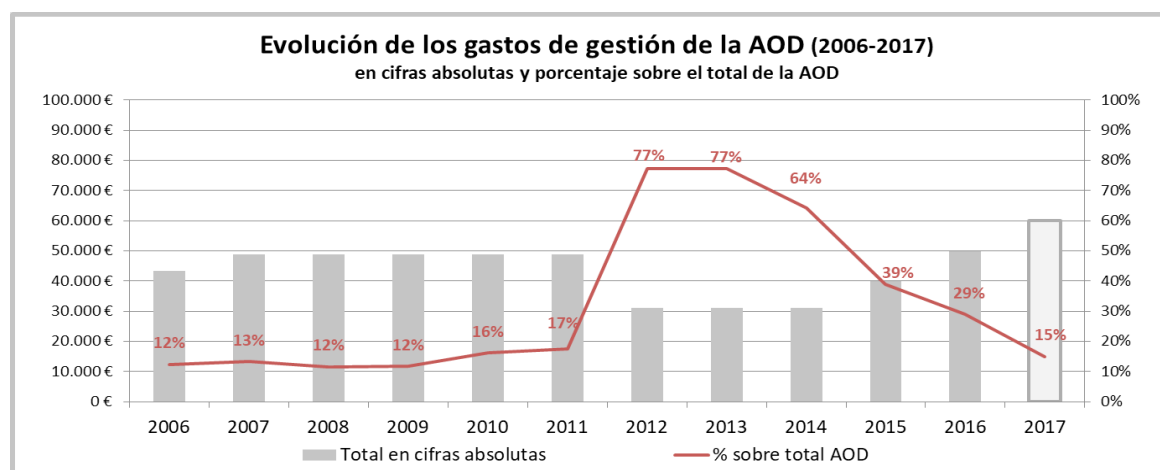
Gràfic 5. Comparativa AOD Ajuntament de Castelló de la Plana amb la meta del 0,7

Font: Elaboració pròpia a partir d'Aj. Castelló, MAEC i MINHAFP.

Les despeses de personal atribuïbles a l'AOD, tal com mostra el gràfic 6, es van mantindre en l'entorn del 13 % al 17 % en els anys precedents a la crisi. Quan totes les subvencions van ser suspeses i les activitats finançades es van reduir al mínim, la despesa de personal es va reduir a mínims històrics (entorn dels 30.000 €). En l'actualitat, amb la recuperació dels fons per a cooperació i d'una tècnica per al Negociat, les despeses en personal, a pesar d'haver augmentat en xifres absolutes, han reduït significativament el seu pes respecte de l'AOD total, i es van tornar a situar en el 15 % en 2017¹¹.

Gràfic 6. Evolució de les despeses de gestió de l'AOD (2006-2017)

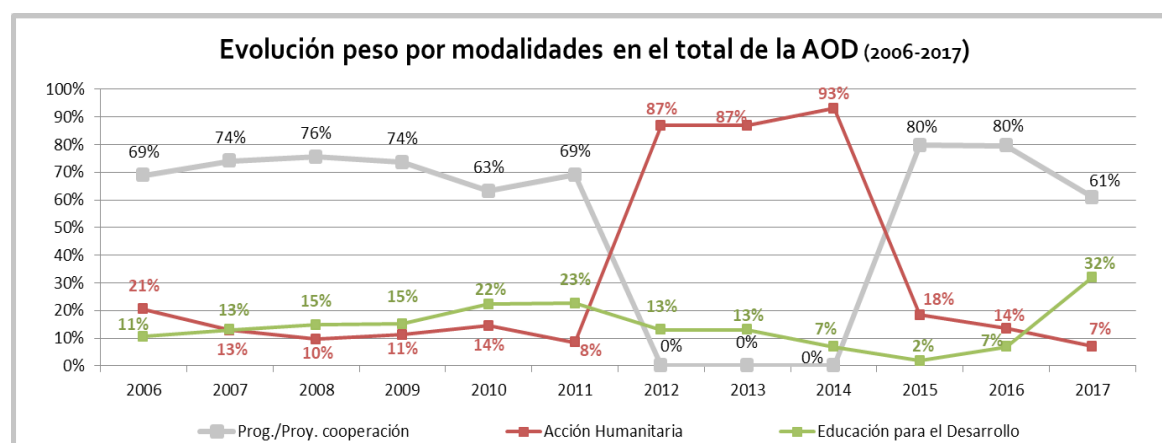

Font: Elaboració pròpia a partir d'Aj. Castelló i MAEC.

¹¹ S'imputen parcialment els salaris del personal del Negociat perquè aquest, a més dels fons d'AOD, també ha gestionat anualment la convocatòria de subvencions a entitats prestadores de serveis socials.

En relació amb l'evolució de les modalitats de cooperació, entre 2006 i 2011, la cooperació al desenvolupament va ser la que va reunir el major percentatge del pressupost, estant entre el 2007 i el 2009 sempre per damunt del 70 %, mentre que en 2010 descendeix a un 63 %, per a quedar-se l'any 2011, en un 69 %, tal com es mostra en el gràfic 7.

Gràfic 7. Evolució del pes de les modalitats/instruments en el total d'AOD

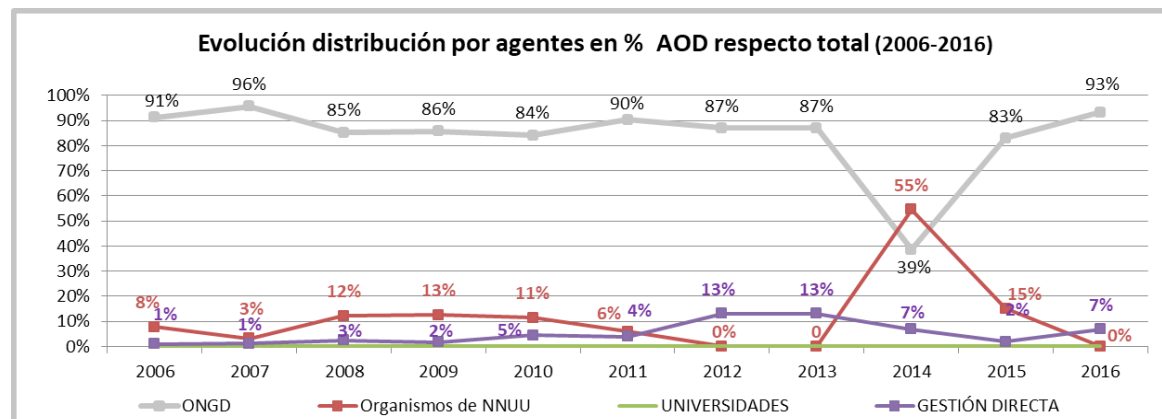

Font: Elaboració pròpia a partir d'Aj. Castelló, MAEC i MINHAFP.

En relació amb els agents de cooperació, com pot observar-se en el gràfic 8, les ONGD han sigut l'agent de cooperació que ha assumit l'execució de la major part dels fons de l'AOD de l'Ajuntament de Castelló de la Plana. Aquest pes de les ONGD (al voltant del 90 %) és semblant al conjunt de la cooperació descentralitzada i especialment a la realitzada des de les entitats locals en què la pràctica totalitat dels projectes de cooperació i acció humanitària són executats per ONGD, a través dels corresponents sistemes de concessió de subvencions. En el mateix gràfic pot comprovar-se com el següent actor en rellevància són els organismes de Nacions Unides que compten amb els seus respectius comitès a la Comunitat Valenciana. El seu pes en el conjunt de l'AOD de Castelló se situa al voltant de 10 %, i també mostra valors semblants als de la major part de donants de la cooperació descentralitzada.

Es pot observar com l'equilibri mostrat en el període de 2006 a 2011 es trenca en el període de 2012 a 2015 de desmantellament i reducció dràstica de fons d'AOD. La recuperació de pressupostos i la tornada a una certa normalitat a partir de 2016 apunta a la recuperació de les pautes habituals de distribució de responsabilitat entre els diferents agents de cooperació.

Gràfic 8. Evolució de la distribució per agents

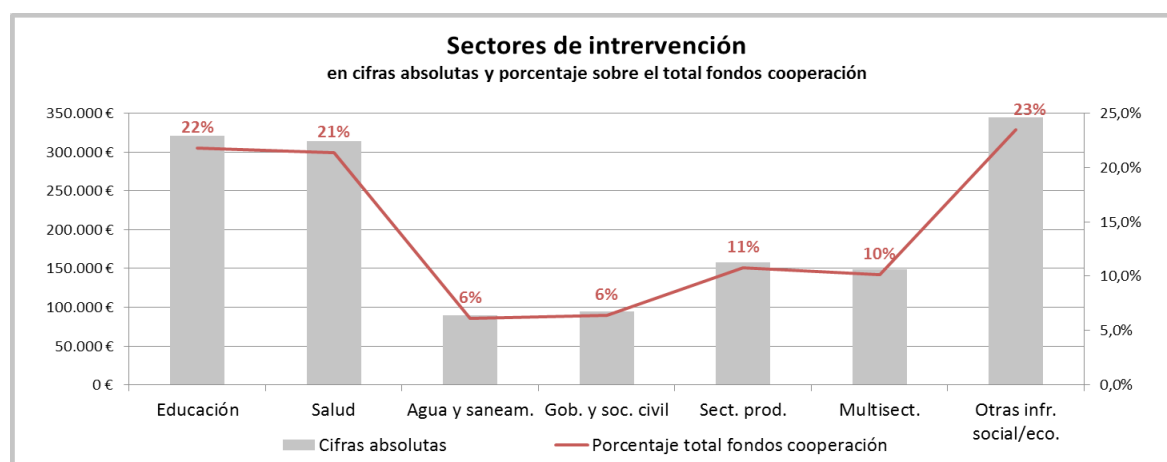

Font: Elaboració pròpia a partir d'Aj. Castelló i MAEC.

Cal assenyalar que l'Ajuntament de Castelló de la Plana ha mantingut un cert grau d'execució directa que s'ha concentrat en el llançament i manteniment d'intervencions en l'àmbit de l'EpD i de la sensibilització cap a la ciutadania. Així, activitats com el Dia de la Cooperació i el Comerç Just, o el concurs escolar, han sigut executades directament des del Negociat de Cooperació Social i Solidaritat en col·laboració amb ONGD de la ciutat i la Coordinadora Valenciana d'ONGD (CVONGD).

En l'anàlisi de la sectorialitat (gràfic 9), per al període 2006-2016 s'evidencien uns resultats ajustats a la tipologia clàssica de sectors de cooperació amb el predomini d'Educació, Salut i Infraestructures socials.

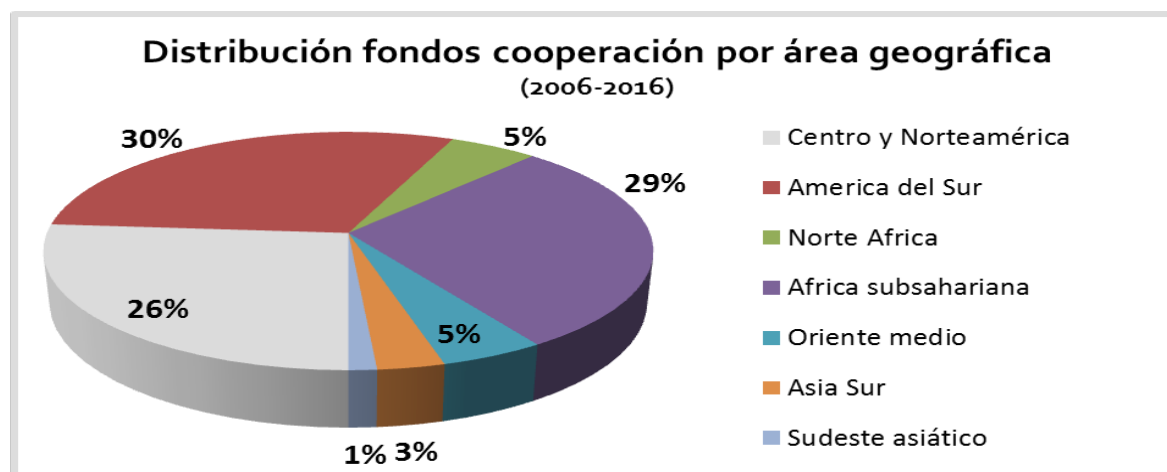
Gràfic 9. Sectors d'intervenció

Font: Elaboració pròpia a partir d'Aj. Castelló i MAEC.

En l'estudi de les prioritats geogràfiques, s'evidencia el vincle existent amb els països d'Amèrica Llatina, que concentren un 56 % de l'ajuda, seguits pels africans amb un 34 %, i els asiàtics amb el 9 %. (gràfic 10)

Gràfic 10. Distribució de fons de cooperació per àrea geogràfica

Font: Elaboració pròpia a partir d'Aj. Castelló i MAEC.

Concretament, al llarg dels últims 10 anys (2006-2016, en què hi ha hagut 8 convocatòries), el nombre de països on s'ha actuat amb fons de la cooperació castellonenca és de 37. D'aquests,

entre els 10 primers s'ha sumat el 63,8 % de l'AOD i entre els 5 primers, el 45,2 %. La tendència a la concentració queda reflectida en l'anàlisi dels resultats de les últimes 4 convocatòries, on el 56,4 % de l'AOD es concentra en 5 països i el 75,0 % en 10, amb un total de 25 països. Sens dubte, els més rellevants són Perú i Burkina Faso, sent aquest últim país el que representa el major percentatge en les últimes 4 convocatòries amb una quantitat total de 89.373 €.

Taula 1

Período 2006/2016			Nº orden	Período 2010/2016		
220.313	15,1%	Perú	1	89.373	19,3%	Burkina
190.202	13,0%	Burkina	2	61.768	13,4%	Perú
115.667	7,9%	Guatemala	3	55.801	12,1%	Guatemala
67.902	4,6%	Palestina	4	34.424	7,4%	México
66.906	4,6%	México	5	19.622	4,2%	India
64.562	4,4%	India	6	18.929	4,1%	Ecuador
58.687	4,0%	Ecuador	7	18.725	4,0%	Rep. Dominicana
51.628	3,5%	Túnez	8	17.458	3,8%	Paraguay
48.851	3,3%	Panamá	9	16.580	3,6%	Palestina
48.349	3,3%	Rep. Dominicana	10	14.068	3,0%	Etiopía

Font: Elaboració pròpia a partir d'Aj. Castelló i MAEC.

En conclusió, es pot afirmar que els resultats quant a prioritats estratègiques i geogràfiques responen a una adequació del model castellanenc als àmbits sectorials i geogràfics on treballen les ONGD.

Articulació interna i externa de la política de cooperació

La multidimensió que té la cooperació al desenvolupament, tant pel que fa a projectes de cooperació internacional com en l'educació per al desenvolupament i sensibilització ciutadana, posa cada dia més en evidència la necessària articulació entre regidories a nivell polític i entre negocis a nivell tècnic. En aquest sentit, el diagnòstic ha identificat que hi ha experiències positives de treball intersectorial i entre els diferents negocis, com són la Comissió d'avaluació de projectes presentats a la convocatòria i l'experiència de treball conjunt amb el Servei d'Igualtat d'Oportunitats. Hi ha consens a assenyalar que existeix encara marge per a aprofundir en aquesta articulació interna i s'identifica com una oportunitat per a això la implementació dels Objectius de Desenvolupament Sostenible amb què s'ha compromès l'Ajuntament de Castelló.

La ciutat de Castelló de la Plana es va unir a l'Aliança de les ciutats pels ODS en un acord plenari del 25 de novembre de 2016, i va adoptar l'ODS número 5, que fa referència a la igualtat de gènere i l'apoderament de la dona. La implementació dels ODS requereix un esforç conjunt d'administracions, sector privat i societat civil i representa a més una oportunitat per a la transversalització de polítiques. És per això que el compromís no pot quedar circumscrit únicament a un negociat, sinó que es tracta d'una responsabilitat transversal que implica tota la política municipal.

Així mateix, hi ha un consens entre tots els agents i personal de l'administració entrevistats en què no hi ha una política d'harmonització entre les diferents administracions (entitats locals, Dipu-

tació i Generalitat Valenciana). En aquest sentit, es troba a faltar un espai d'intercanvi d'experiències de com s'aborden els problemes administratius entre els diferents ajuntaments compromesos amb les polítiques de cooperació i solidaritat. Les experiències realitzades en el passat han resultat poc satisfactòries i sense resultats tangibles, per la qual cosa no es contempla amb optimisme que pugui generar-se una harmonització en un futur immediat. A pesar d'això hi ha consens tant en l'Ajuntament com en els agents de cooperació en la necessitat de reprendre els esforços en aquest sentit.

Rendició de comptes i aprenentatge

La falta d'una política de cooperació al desenvolupament que contemple estratègies definides per mitjà de Plans de Cooperació i Solidaritat ha sigut un limitador a l'hora d'aprofundir en la rendició de comptes i l'aprenentatge.

La rendició de comptes s'ha centrat principalment en la justificació econòmica dels projectes subvencionats i el seu seguiment tècnic i el mesurament dels seus resultats i impacte han quedat en un segon pla, principalment a causa de la falta de temps per la sobrecàrrega administrativa que implica el model actual de gestió i els pocs recursos humans disponibles. Aquesta situació es dona de manera generalitzada en la cooperació descentralitzada i ha sigut un dels principals factors apuntats com a responsables de l'escàs avanç i desenvolupament de les seues potencialitats. Avançar en una millora i reorientació de la rendició de comptes és també un dels reptes compartits pel conjunt d'agents.

Així mateix, és necessari desenvolupar una rendició de comptes des del consens, que permeta el diàleg tècnic entre ajuntament i entitats per a comprendre els processos, dificultats i conseqüències aconseguides, és a dir, una rendició de comptes orientada a l'aprenentatge. Igualment cal buscar canals de comunicació per a promoure eixa rendició de comptes davant de la ciutadania, les entitats sòcies i els mateixos destinataris de les accions de desenvolupament i que, al seu torn, permeta anar construint una societat amb criteri per a poder exercir un control ciutadà comprensiu però crític.

Breu caracterització dels agents de cooperació

Junt amb l'Ajuntament dos són els principals agents de cooperació presents a la ciutat de Castelló i que s'han implicat en les polítiques de cooperació municipals. Les ONGD són el sector que més ha participat històricament en la cooperació descentralitzada mentre que les universitats han anat incorporant-se progressivament com un agent especialitzat en matèria de formació especialitzada. En el diagnòstic es va procedir a una caracterització d'ambdós agents presents a la ciutat de Castelló.

El sector de les ONGD a la ciutat de Castelló presenta les característiques pròpies següents:

- *Diversitat*; incloent-hi organitzacions de diferents dimensions, d'origen local i/o autonòmic o estatal, amb diversos graus d'implantació territorial, amb diferents especialitzacions sectorials, així com visions sobre el desenvolupament i implantació i reconeixement en el territori.
- *Promogudes i sustentades majoritàriament per voluntariat*; d'acord amb la informació de què es disposa només 4 ONGD de les més de 30 organitzacions presents a la ciutat de Castelló disposen de personal tècnic contractat, la resta de les organitzacions treballen amb voluntariat.
- *Limitada articulació*; aproximadament el 50 % de les entitats formen part de la UT de la CVONGD. A més, a nivell de treball conjunt només s'ha pogut identificar la realització de

dos activitats puntuals a l'any, corresponents amb la campanya de Pobresa Zero i el Dia de la Cooperació.

- *Vinculació amb Burkina Faso*; diverses de les organitzacions locals tenen una vinculació històrica amb Burkina Faso, per això és el país on més projectes s'han finançat al llarg d'aquests anys.

En relació amb la coordinació, la Unió Territorial de la CVONGD (UT) que funciona des de l'any 1995, aglutina 17 organitzacions²². En la UT es realitzen reunions de forma ordinària amb una periodicitat bimensualment i actualment la UT no compta amb cap persona contractada per a la gestió i dinamització de les organitzacions. D'altra banda, existeixen 18 ONGD més en el sector que no estan en la UT.

Respecte a altres xarxes i/o aliances entre organitzacions, hi ha poques a la ciutat de Castelló, però s'han pogut identificar algunes com són la Xarxa Agroecològica de Castelló, la Xarxa Enclau i la Xarxa Sanitària Solidària. Aquesta última és de recent creació i agrupa diverses ONGD que treballen en l'àmbit de la salut (Medicus Mundi, Fundación El Alto, Yucanyolé i Ajuda Directa Safané), 8 col·legis professionals sanitaris, la Universitat Jaume I (UJI), la Universitat CEU San Pablo i l'Ajuntament de Castelló.

Des de 2017, l'Ajuntament de Castelló té un conveni de col·laboració amb la UT de la CVONGD en què s'inclou el suport per a la realització de la campanya Pobresa Zero i del Dia de la Cooperació.

En els dos últims anys (2016-2017) l'Ajuntament de Castelló, a més d'augmentar el seu pressupost, ha obert nous canals i espais de diàleg amb la creació de la Comissió de Cooperació dins del Consell de Benestar Social en què, a més d'ONGD i de l'UJI, participen la resta de grups polítics de l'Ajuntament. Aquest canvi és valorat de manera molt positiva per les ONGD i consideren que és una manera de millorar el coneixement mutu, el diàleg i reflexió conjunts, la coordinació i el coneixement de l'Ajuntament sobre el treball realitzat.

Per la seua banda la Universitat Jaume I (UJI) va definir en 1999 les seues línies de cooperació i solidaritat i en el curs 2001/2002 va crear l'Oficina de Cooperació al Desenvolupament i Solidaritat (OCDS). Així mateix, l'UJI té altres institucions i programes de postgrau vinculats a la cooperació al desenvolupament, com són: el màster *d'Estudis Internacionals de Pau, Conflictes i Desenvolupament*; el màster *universitari en Cooperació al Desenvolupament*; l'Institut Interuniversitari de Desenvolupament Local (IIDL), i l'Institut Interuniversitari de Desenvolupament Social i Pau (IUDESP). A més, dos titulacions imparteixen assignatures vinculades directament amb la cooperació internacional per al desenvolupament (Enginyeria Mecànica i Infermeria). Hi ha també altres estudis com el màster en Igualtat i Gènere en l'àmbit públic i privat que, encara que no són pròpiament de l'àmbit de la cooperació al desenvolupament, hi estan vinculats.

Respecte a la relació entre l'UJI i l'Ajuntament, es valora molt positivament la participació de l'UJI en la Comissió de Cooperació per ser un espai que pot afavorir el coneixement mutu i l'acció conjunta i, al mateix temps, es manifesta la necessitat d'enfortir eixe espai. En relació amb l'acció conjunta, es considera que pot ser l'espai que ajude a identificar complementaritats entre les ONGD i l'UJI i s'aprofite la generació del coneixement en l'àmbit de cooperació al desenvolupament de la universitat que fins ara s'ha explotat poc.

²² La UT de Castelló de la CVONGD es va constituir en 1995 per les ONGD següents: Alternativa 3, Comerç Sense Fronteres, Associació d'Amics del Perú, Mans Unides, Càritas Diocesana Sogorb-Castelló, Medicus Mundi, Farmamundi, ACSUD-Las Segovias, Fundació Pau i Solidaritat PV i l'Associació de Solidaritat i Ajuda al Poble Sahrauí SMARA.

Conclusions del diagnòstic

FORTALESES I SENYALS D'IDENTITAT DE LA COOPERACIÓ CASTELLONENCA

1. Organitzacions locals amb trajectòria i arrelament en la població. Hi ha un històric d'iniciatives d'ample recorregut a la ciutat que han donat cabuda a una cultura de la solidaritat entre part de la ciutadania castellonenca.

2. Diversitat d'actors de desenvolupament. Existeix a Castelló una gran diversitat d'ONGD (grans, professionalitzades, locals, xicotetes, etc.), la qual cosa ofereix a la ciutadania la possibilitat de col·laborar amb organitzacions diverses, entre una pluralitat de temes, idees i discursos, així com d'estils organitzatius. Així mateix, aquesta circumstància ofereix l'oportunitat de generar aliances i intercanvis d'experiències entre les diferents ONGD.

3. Esforç i trajectòria històrica de la cooperació castellonenca. A pesar de l'escassetat de recursos humans, tant de l'Ajuntament com de personal contractat en les ONGD, és notori que el reduït personal disponible s'ha vist compensat pel fet que hi ha persones valuoses amb vocació professional i compromís perquè prospere la cooperació a Castelló, que mantenen un esforç continu i profund per convicció personal cap a la justícia global i els valors de solidaritat. Açò ha sigut determinant per a mantindre el compromís en cooperació a Castelló des de fa 22 anys amb els països del sud.

4. Vocació d'acompanyament de l'Ajuntament a les entitats en cooperació. L'Ajuntament de Castelló treballa des d'un enfocament d'acompanyament a les entitats, un interès real i profund sobre el desenvolupament dels projectes i les dificultats tècniques trobades, així com sobre el potencial transformador de les iniciatives suportades.

5. Consolidació de la comissió transversal de valoració de projectes entre els negocis de Serveis Socials de l'Ajuntament. Aquest espai ha sigut valorat positivament per les entrevistes al permetre donar a conèixer les accions i enfocaments de cooperació, i oferir l'oportunitat d'aplicar la transversalitat de temes i col·lectius.

6. En termes de senyals d'identitat, a més de les fortaleSES presents ja enunciades, s'han expressat 3 idees significatives:

- **Especialització en EpD i sensibilització, especialment en educació formal.** Donada l'experiència acumulada de treball coordinat amb centres educatius.
- **Aliança geogràfica amb Burkina Faso.** Per l'experiència de diverses organitzacions en el país que ha promogut el treball coordinat entre aquestes.
- **Xarxa sectorial en salut.** Iniciativa nova que vincula diferents organitzacions i institucions que treballen en salut.
- **Enfocament de gènere.** L'enfocament de gènere està contemplat de forma expressa en totes les accions de cooperació finançades, apostant a més per la seua transversalització en el treball amb altres àrees municipals.

REPTES DE LA COOPERACIÓ CASTELLONENCA

Reptes per a la ciutat de Castelló

1. Assumir una visió conjunta de quina hauria de ser la senya d'identitat de la cooperació castellonenca. Açò ajudaria a conjugar una visió estratègica conjunta del seu valor diferencial com a cooperació descentralitzada. Aprofundir en aquest factor identitari pot ajudar a: (i) configurar una política de cooperació municipal sostinguda sobre un pacte de govern, (ii) orientar la creació de sinergies significatives entre els agents de desenvolupament del municipi i (iii) visibilitzar i posar en valor des de la rendició de comptes la política de cooperació per al desenvolupament.

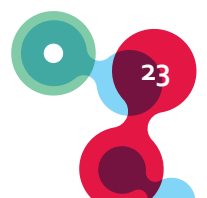
2. Augmentar l'apropiació ciutadana de les polítiques públiques en la línia amb les noves pràctiques de Govern Obert. Això requereix aprofundir en models que fomenten la participació i implicació de la ciutadania de Castelló en el disseny de les polítiques locals, per a la qual cosa és necessari **l'enfortiment de** la rendició de comptes i el foment de polítiques de comunicació per al desenvolupament que aconseguisquen apoderar la ciutadania i millorar la interrelació entre l'Ajuntament i la societat de Castelló.

3. Avançar en la coherència de polítiques, presos com a marc de referència els ODS, per a consolidar i orientar el conjunt de polítiques municipals cap al desenvolupament humà sostenible, no circumscriuint els objectius de desenvolupament únicament a cooperació. L'Ajuntament ha d'assumir el repte organitzatiu i pressupostari de donar resposta als ODS. Per a això, serà necessari entendre i interpretar el marc dels ODS, i establir una coordinació entre regidories per a un impuls conjunt d'aquestes, atenent les sinergies existents.

Reptes per al conjunt d'agents de la cooperació castellonenca

1. Invertir el model actual on els aspectes tècnics i d'eficàcia de l'ajuda queden supeditats a la gestió administrativa. Un problema i una debilitat crònica de la cooperació descentralitzada en general, i l'executada des de les entitats locals en particular, ha sigut l'escàs marge per a avançar en aspectes qualitatius i d'impacte de l'ajuda, així com aconseguir una major vinculació d'aquesta amb la ciutadania i amb la mateixa Administració local. L'Ajuntament hauria d'assumir el repte de buscar fórmules de gestió que permeteren avançar en aspectes com l'eficàcia de l'ajuda i la implicació de la ciutadania en les polítiques de cooperació.

2. Focalitzar importants esforços i recursos en impulsar la rendició de comptes i l'EpD. Tant l'Ajuntament com les ONGD han focalitzat bona part dels seus esforços fins al moment en la gestió de les subvencions de cooperació. Tant per part del consistori com de les entitats es percep com limitat l'impacte del treball cap a fora, de contacte amb la ciutadania. Així es considera que hi ha un ampli marge d'acció a l'hora d'aprofundir i ampliar aquest treball. Moltes de les persones entrevistades identifiquen que es fa necessari situar la rendició de comptes i l'EpD com a elements centrals del treball en cooperació, per a la qual cosa es necessiten recursos, capacitats i la definició d'estratègies i accions innovadores, coordinades, contínues, profundes i capaces de generar un impacte social.

3. Impulsar un enfortiment de les xarxes organitzatives existents, especialment la UT de la CVONGD. Actualment no hi ha cap persona contractada per a dinamitzar la UT de Castelló que pugui encarregar-se de facilitar la creació de sinergies entre organitzacions i tipus d'actors, de dinamitzar i enfortir el seu teixit associatiu i la seua capacitat de reflexió, acció i comunicació. Açò condueix a un desaprofitament de sinergies per a impulsar accions de cooperació significatives de manera conjunta entre els diversos tipus d'ONGD participants a Castelló i les seues particularitats.

4. Aprofundir dinàmiques participatives sectorials a través de la Comissió de Cooperació i Solidaritat. L'aprofitament d'aquest espai requereix continuar consolidant-lo a través de dinàmiques que fomenten la participació, on hi haja una interlocució entre les esferes política i social per a la rendició mútua de comptes, i una presa de decisions conjunta per a proposar accions coordinades de calat estratègic. És primordial que en els espais se li done un valor central al diàleg, i es reduïska la càrrega burocràtica en el seu funcionament, en la mesura que siga possible.

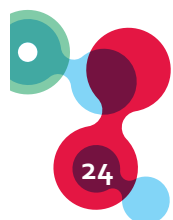
5. Enfortir el sector de totes les ONGD que treballen a Castelló, d'acord amb la seua diversitat. S'ha de continuar treballant en unes quantes vies de suport, amb la finalitat d'aprofitar la diversitat d'ONGD presents a la ciutat. Seria important fomentar un treball coordinat. Així mateix, es troben a faltar espais de formació a les ONGD i/o trobades d'intercanvi d'experiències entre associacions per a motivar un aprenentatge conjunt, i a més mantindre-les actives, motivades, i anar teixint xarxa.

6. Afavorir espais de participació i voluntariat. A pesar de considerar-se un tema de rellevància central, no se li dóna una resposta adequada i coordinada a la dinamització del voluntariat, es percep potencial, però falten perfils dinamitzadors d'eixe voluntariat. La falta d'iniciatives per a exercir un voluntariat actiu pot acabar contribuint a una desmobilització ciutadana.

7. Aprofitar les capacitats existents a Castelló en cooperació al desenvolupament, a través de l'alumnat format i motivat provinent de màsters de l'UJI. L'UJI podria nodrir la ciutat d'alumnat dels màsters de Cooperació al Desenvolupament, Pau i Gènere a través del voluntariat, personal en pràctiques i/o personal diplomad professionalitzat. Actualment, no es percep que hi haja prou capitalització de les persones formades en aquests màsters en les ONGD de Castelló.

8. Aprofundir en les relacions entre l'Ajuntament i les ONGD amb l'UJI. Totes les parts concorden en el fet que hi ha sinergies molt evidents desaprofitades. És important plantejar-ho com una prioritat, reservant temps per a la coordinació mútua d'iniciatives des de les fortaleeses i experiències que cada actor pugui aportar.

9. Teixir relacions entre entitats prestadores de serveis socials, altres organitzacions socials de la ciutat (de dones, ecologistes, veïnals, etc.) i ONGD entorn de l'EpD. Es podrien plantejar accions coordinades entre diferents tipus d'entitats que treballen l'educació en valors cap a la ciutadania global, perquè tal com estan ara són compartiments independents amb menor potencial de transformació.

Reptes per a l'Ajuntament

Els reptes que s'arreglen a continuació, emergeixen de les reflexions sorgides en les entrevistes i grups focals, i impliquen l'Ajuntament com a institució pública municipal.

1. Incrementar els recursos humans per a gestionar la cooperació des de l'Ajuntament. Hi ha un acord en el fet que no hi ha prou personal tècnic i administratiu per part del Negociat de Cooperació i Solidaritat de l'Ajuntament de Castelló. Açò permetria que les tècniques del Negociat assumiren menor càrrega administrativa i pogueren concentrar els seus esforços a impulsar iniciatives d'articulació de la cooperació que aporten un major valor tècnic al Negociat.

2. El creixement de la cooperació ha d'anar de la mà d'una aposta per la seua consolidació. S'ha de continuar treballant per a consolidar el que es té (capacitats, iniciatives conjuntes, rendició de comptes, etc.). En la mesura que el Negociat de Cooperació pugui disposar de més recursos de manera estable, entesos aquests tant pressupostos com recursos humans, es podrà aprofundir en un valor afegit que vaja més enllà de l'adjudicació de subvencions i gestió administrativa dels expedients.

3. Avançar en l'harmonització de criteris entre entitats locals. Aquesta harmonització hauria de contemplar el debat per a la possible diferenciació entre diferents perfils d'ONGD, així com facilitar acords encaminats a reduir la càrrega de gestió i les possibilitats de cofinançament a través de convocatòries.

4. La coordinació entre negociats ha avançat, però continua considerant-se dèbil. A pesar de la creada Comissió de Coordinació setmanal entre els negociats de Serveis Socials de l'Ajuntament, actualment la coordinació entre ells és puntual, perquè es troben en una fase incipient d'intercanvi informatiu. Resulta d'especial interès avançar en la coordinació entre aquells negociats que comparteixen d'una forma més explícita la reflexió i l'actuació en matèria de desenvolupament humà sostenible com són: Igualtat d'Oportunitats, Educació, Joventut, Medi Ambient i Cooperació.

Cap. IV. Marc estratègic general

Objectiu general de l'AOD de Castelló

Contribuir al desenvolupament humà sostenible per mitjà del suport a processos de desenvolupament en els països del sud i la promoció d'una ciutadania crítica i implicada amb la reducció de les desigualtats mundials, mobilitzant per a això els recursos de l'Ajuntament i impulsant una solidaritat internacional que implique el conjunt de la societat de la ciutat de Castelló.

Valors i principis

1. Una política pública assentada en el concepte del desenvolupament humà sostenible. L'actuació en matèria d'AOD de l'Ajuntament de Castelló pren com a marc de referència el concepte de desenvolupament humà i de desenvolupament sostenible de Nacions Unides i assumeix com a eix vertebrador de la seua política de cooperació l'enfocament en drets humans. En aquest sentit s'entén l'enfocament de drets humans com un enfocament integrat que incorpora els conceptes d'igualtat i no-discriminació i, dins d'aquest, s'inclouen enfocaments relatius a la igualtat de gènere, la lluita contra la pobresa, la sostenibilitat ambiental, el respecte a la interculturalitat i la inclusivitat.
2. Una política participativa i integradora del conjunt d'actors de la societat castellanenca. Com a cooperació descentralitzada són els governs locals, en aquest cas l'Ajuntament de Castelló, els qui assumeixen la responsabilitat de la seua posada en marxa i continuïtat, però assumint la participació coresponsable dels diferents agents socials de Castelló en el seu disseny i execució. L'AOD buscarà en tot moment l'apropiació democràtica de les polítiques desplegades.
3. Una política que té el seu origen en la solidaritat de la ciutadania de Castelló amb els pobles i persones que pateixen situacions de pobresa, exclusió i privació dels seus drets. L'AOD del municipi de Castelló és entesa com un fet solidari, per la qual cosa quedarà deslligada de qualsevol altre interès que pugua condicionar-la, i es fomentarà en l'absència d'ànim de lucre i la gratuïtat.
4. L'AOD es gestionarà des del principi de transparència tant en la definició de les seues polítiques com en les activitats que la integren i els resultats i impactes generats. Per això s'aplicaran els mecanismes de rendició de comptes necessaris a fi de garantir l'accés a la informació i la participació.
5. Coordinació, complementarietat i harmonització. En matèria de cooperació internacional, i especialment en la cooperació descentralitzada, són molts els actors implicats i molts els àmbits d'intervenció que es comparteixen. Per aquesta raó, amb el mandat de millorar

l'eficàcia de l'AOD, l'Ajuntament de Castelló apostarà en tot moment per la coordinació i la complementarietat amb altres administracions públiques i institucions, i especialment en l'àmbit més pròxim, es buscarà l'harmonització i el treball conjunt amb el conjunt d'entitats locals de la Comunitat Valenciana que aposten per la cooperació i la solidaritat internacional.

6. La coherència de polítiques per al desenvolupament. L'Ajuntament de Castelló, així com els agents de cooperació que participen de l'AOD municipal, observaran el principi de coherència en la seua actuació. A nivell municipal s'apostarà per la coherència interna o vertical, és a dir, per l'articulació i complementarietat dels diferents instruments i modalitats de l'AOD per a augmentar l'eficàcia i eficiència en l'ús dels recursos; i per la coherència horitzontal, aquella que consisteix en la convergència i la complementarietat amb altres polítiques municipals, actuant el conjunt de l'Ajuntament de forma sinèrgica.

Cap. V. Marc estratègic del I Pla de Cooperació

OBJECTIUS DEL I PLA DE COOPERACIÓ

Objectiu general del I Pla de Cooperació Internacional per al Desenvolupament i Solidaritat 2019-2022

Millorar la gestió de l'AOD municipal per a avançar cap a un model participatiu i dinamitzador de la societat castellanenca orientat a donar suport a processos de desenvolupament humà sostenible i transformació social.

Objectiu estratègic 1

Orientar l'AOD cap a processos de desenvolupament i transformació social

Objectiu estratègic 2

Reforçar l'apropiació democràtica de l'AOD

Objectiu estratègic 3

Millorar la gestió de l'AOD

Resultats esperats per objectius estratègics

Objectiu estratègic 1: Orientar l'AOD cap a processos de desenvolupament i transformació social

Resultat 1.1. Reafirmat el compromís polític municipal amb la Cooperació Internacional per al Desenvolupament

Resultat 1.2. Suportats processos de desenvolupament a mitjà i llarg termini

Resultat 1.3. Incorporat l'enfocament basat en drets humans (EBDH)

Resultat 1.4. Reforçada la coherència de polítiques per al desenvolupament

Objectiu estratègic 2: Reforçar l'apropiació democràtica de l'AOD

Resultat 2.1. Promoguda una ciutadania global

Resultat 2.2. Enfortida la Comissió de Cooperació

Resultat 2.3. Millorada la rendició de comptes: transparència i comunicació

Resultat 2.4. Concentrats majors suports en ONGD amb implantació local

Objectiu estratègic 3: Millorar la gestió de l'AOD

Resultat 3.1. Simplificats els procediments administratius

Resultat 3.2. Harmonitzats procediments amb entitats locals de la CV

Resultat 3.3. Reforçades les capacitats del Negociat de Cooperació

Resultat 3.4. Millorades l'avaluació i l'aprenentatge

Resultat 3.5. Incrementada la previsibilitat dels recursos econòmics

Descripció dels resultats esperats del I Pla de Cooperació

OBJECTIU ESTRATÈGIC 1: ORIENTAR L'AOD CAP A PROCESSOS DE DESENVOLUPAMENT I TRANSFORMACIÓ SOCIAL

Resultat 1.1. Reafirmat el compromís polític municipal amb la Cooperació Internacional per al Desenvolupament

L'aprovació del *I Pla de Cooperació Internacional per al Desenvolupament i Solidaritat 2019-2022 de l'Ajuntament* de Castelló té com un dels seus objectius destacats aconseguir el màxim consens social i polític entre la societat castellanenca en el seu compromís col·lectiu amb la solidaritat i la cooperació internacional. Un compromís que es manifesta en la posada en marxa d'una política planificada, consensuada i amb vocació de continuïtat en el temps a fi de donar suport a processos de desenvolupament i transformació social tant en el sud com en la societat castellanenca, assumint així un paper actiu en la resolució dels problemes globals del desenvolupament, les injustícies del sistema internacional i la vigència dels drets en tot el món.

Resultat 1.2. Suportats processos de desenvolupament a mitjà i llarg termini

El I Pla de Cooperació suposa una aposta per focalitzar els esforços de l'AOD en el suport a processos de desenvolupament promovent un canvi de tendència respecte al període anterior en què el finançament a curt termini i vinculat a projectes de caràcter anual absorbia la pràctica totalitat de l'AOD.

El I Pla Municipal de Cooperació aposta per orientar progressivament l'AOD cap a processos de desenvolupament per mitjà del finançament de projectes de cooperació de caràcter plurianual a què quedaran compromesos els recursos de successius exercicis pressupostaris. Així mateix, es donarà prioritat a la continuïtat d'aquells projectes que, sent subvencionats en exercicis anteriors, demostren un alt grau d'eficàcia i que compten amb un alt grau d'apropiació entre la ciutadania de Castelló, apostant així per compartir esforços amb aquelles entitats que compten amb una àmplia base social i arrelament a Castelló.

L'objectiu final, a què s'avançarà durant la vigència del present Pla, serà el de concentrar el finançament en processos de desenvolupament de 4 anys, dotant de previsibilitat tant l'AOD com els socis del sud a fi de poder actuar de forma planificada i aconseguir una major eficàcia i eficiència en l'ús dels recursos destinats a cooperació i solidaritat internacional.

Resultat 1.3. Incorporat l'enfocament basat en drets humans (EBDH)

Els drets humans, com a part consubstancial al concepte de desenvolupament humà de NNUU, han format part de la mateixa concepció i impuls que va donar origen a la cooperació descentra-

litzada. No obstant això, en l'AOD s'ha tendit a una focalització dels recursos en l'atenció de les necessitats bàsiques i la dotació d'infraestructures socials bàsiques que, encara que necessàries, perden efectivitat i capacitat de promoció del desenvolupament quan el caràcter assistencial se superposa a l'efectiu respecte i exercici dels drets humans.

"Des de la perspectiva dels drets humans, la caritat per si sola no és prou. En un enfocament de drets humans, els plans, les polítiques i els processos de desenvolupament estan ancorats en un sistema de drets i dels corresponents deures establits pel dret internacional. Això contribueix a promoure la sostenibilitat de la labor de desenvolupament, potenciar la capacitat d'acció efectiva de la població, especialment dels grups més marginats, per a participar en la formulació de polítiques, i fer responsables els qui tenen l'obligació d'actuar.

Quan es formulen les polítiques i els programes de desenvolupament, l'objectiu principal haurà de ser la realització dels drets humans. Un enfocament basat en els drets humans identifica els titulars de drets i allò al que tenen dret, i els corresponents titulars de deures i les obligacions que els incumbeixen, i procura enfortir la capacitat dels titulars de drets per a reivindicar-los i dels titulars de deures per a complir les seues obligacions"¹³.

En els últims anys s'ha produït una gradual institucionalització i prioritització de l'EBDH en l'AOD i en coherència amb això, constatant l'aportació fonamental i imprescindible en l'impuls de processos de desenvolupament humà sòlids, amb garantia de continuïtat i de multiplicació d'impactes positius en les condicions de vida de les persones, el I Pla Municipal de Cooperació promourà la incorporació efectiva i preceptiva de l'EBDH en totes les accions impulsades per l'AOD municipal. Aquesta exigència es materialitzarà en la incorporació com a requisit de subvenció d'aquest enfocament en els criteris aplicats en els distints instruments de l'AOD de l'Ajuntament de Castelló.

Resultat 1.4. Reforçada la coherència de polítiques per al desenvolupament

La coherència interna de la política de cooperació

Una de les debilitats identificades en el diagnòstic de l'AOD de Castelló, i que ha limitat els impactes de la cooperació desenvolupada, ha sigut la fragmentació i desconexió entre els diferents instruments i accions suportades. Una fragmentació que ha dificultat l'establiment d'acords de col·laboració i aliances estables entre els diferents agents de cooperació, la qual cosa ha reduït les possibilitats de participació i vinculació de la societat castellanenca en les polítiques de cooperació internacional per al desenvolupament.

El Pla aposta per la inclusió de mesures que garantisquen la connexió i complementarietat entre els diferents instruments i l'adopció de criteris i incentius a la generació d'aliances entre agents de cooperació. Aquestes mesures tenen per objecte augmentar l'eficàcia i l'eficiència de l'AOD així com enfortir la seua coherència interna.

La coherència horitzontal

A nivell global la coherència de polítiques apunta cap a la vigilància d'aquelles accions de govern que puguen afectar el desenvolupament dels països del sud. En l'àmbit municipal són poques les polítiques locals que puguen tindre un impacte o efecte internacional; no obstant això, després de l'aprovació dels ODS i l'exigència d'aplicació també en l'àmbit local, s'obri una línia de treball per a

13 Preguntes freqüents sobre l'enfocament basat en drets humans en la cooperació per al desenvolupament. Alt Comissionat de NNUU per als drets humans. <http://www.ohchr.org/Documents/Publications/FAQsp.pdf>

la transformació de les polítiques locals on les polítiques de cooperació i altres polítiques sectorials locals han d'assumir un paper actiu en l'orientació de les polítiques municipals cap al seu alineament amb el desenvolupament humà sostenible i amb les metes fixades per la nova agenda 2030.

Durant la vigència del I Pla s'intensificarà el treball realitzat fins ara en matèria de coherència de polítiques, prioritzant tres línies d'actuació:

- Impuls d'un espai de coordinació i de treball conjunt entre diferents àrees municipals amb incidència en l'àmbit del desenvolupament humà sostenible.
- Accions formatives dins de l'Ajuntament i cap a col·lectius ciutadans impulsades conjuntament per diferents àrees municipals.
- Compra pública ètica i impuls del comerç just i responsable a Castelló

objectiu estratègic 2: reforçar l'apropiació democràtica de l'aod

Entre els reptes identificats en el diagnòstic destaca la necessitat d'augmentar l'apropiació democràtica i focalitzar esforços en matèria d'educació per al desenvolupament (EpD). La necessitat d'aprofundir en l'apropiació democràtica de les polítiques de cooperació se sustenta també en la història recent de desmantellament de l'AOD en la cooperació descentralitzada, procés del qual l'Ajuntament de Castelló no va ser alié, un dels factors facilitadors del qual s'explica en el descobriment i desconexió de la ciutadania respecte a aquestes polítiques.

El Pla de Cooperació es planteja com un dels seus objectius estratègics incrementar el coneixement de la ciutadania respecte a l'AOD municipal per a promoure una major apropiació democràtica d'aquesta. Per a això es proposa actuar en diferents línies, algunes amb llarga tradició en l'AOD de Castelló i d'altres de recent creació o que impulsarà per primera vegada el present pla de cooperació.

Resultat 2.1. Promoguda una ciutadania global

El Pla assumeix el compromís de promoure una ciutadania global, conscient i implicada en la transformació social, la justícia mundial i la defensa dels drets humans. Per a això es mantindran i potenciaran les accions desenvolupades en matèria d'educació per al desenvolupament, tant a través de la convocatòria anual de subvencions i de convenis específics com de les accions realitzades directament per l'Ajuntament.

L'objectiu previst ha de suposar una millora de l'orientació del conjunt d'accions d'EpD desenvolupades des de l'AOD municipal, els resultats esperats de les quals seran:

- Avaluar i reorientar el treball en educació formal desenvolupat en els últims anys.
- Promoure la participació activa d'actors socials no tradicionals en matèria de cooperació per mitjà d'accions orientades a col·lectius prèviament identificats i d'acord amb les necessitats, interessos i propostes identificats amb la seua participació. En aquesta línia es donarà suport a aquelles iniciatives que comporten la conformació de xarxes i aliances que compartisquen i vinculen objectius de solidaritat internacional, justícia global, drets humans i promoció del desenvolupament humà i dels ODS entre la ciutadania de Castelló.

- Organitzar, bé en el marc del *Dia de la Cooperació Internacional i el Comerç Just*, bé coincidint amb els actes de la *Setmana contra la Pobresa*, unes jornades anuals orientades a la reflexió en el sector que incloguen accions amb repercussió en el conjunt de la ciutadania.
- Fomentar el voluntariat responsable i la cooperació tècnica a fi d'establir fórmules d'intercanvi de coneixements i sabers tant entre col·lectius de la ciutat de Castelló com entre aquests i la població beneficiària dels projectes de cooperació.
- Vincular els instruments d'EpD amb els de cooperació internacional i acció humanitària amb l'objectiu d'augmentar la visibilització i participació directa del sud (socis locals, població beneficiària, àmbits sectorials i geogràfics) en les accions d'informació i sensibilització de la ciutadania de Castelló.

Resultat 2.2. Enfortida la Comissió de Cooperació

La Comissió de Cooperació és un espai privilegiat per a l'apropiació democràtica, que permet la participació i converteix la política de cooperació en una política pública de consens amb ampli suport entre els agents de cooperació. Durant la vigència del Pla s'apostarà per reforçar el paper de la Comissió assumint un paper protagonista en diferents línies d'actuació proposades en el Pla: establiment de programa formatiu especialitzat, implicació en el procés d'elaboració de la memòria anual i millora del marc normatiu i instrumental de la cooperació.

De la mateixa manera durant la vigència del Pla es treballarà per a implicar en la Comissió de Cooperació, de forma permanent o temporal/temàtica, col·lectius i organitzacions ciutadanes de Castelló perquè puguin participar en el disseny de les polítiques de cooperació en aquells àmbits que els siguin d'interès: organitzacions de dones, professionals de l'educació, la sanitat, etc.

Finalment es reforçarà el paper de la Comissió de Cooperació com a espai de rendició de comptes, i, si fóra necessari, es reformarà el seu reglament de funcionament, de manera que siga preceptiva la seua convocatòria i consulta prèvia a la presa de decisions que impliquen modificacions substancials de les previsions del Pla de Cooperació.

Resultat 2.3. Millorada la rendició de comptes: transparència i comunicació

Amb l'objectiu de millorar la rendició de comptes, el Pla de Cooperació incorporarà una sèrie de mesures de compliment obligatori i altres propostes la posada en marxa de les quals haurà de valorar-se durant la vigència d'aquest, encaminades a millorar la informació pública i la transparència de l'AOD municipal, així com a generar espais i mecanismes que promoguen una comunicació més efectiva, entesa aquesta com un diàleg entre ciutadania i administració i com un procés bidireccional en la lògica de la comunicació per al desenvolupament (una comunicació que apodera la ciutadania i informa les administracions públiques per a promoure el desenvolupament humà sostenible).

Entre les accions previstes estan aquelles vinculades amb l'RdC: elaboració memòria anual, accessibilitat a actes de la comissió de cooperació, accés a informació estadística sobre la cooperació realitzada (pressupost anual, nivell d'execució, projectes subvencionats i/o executats directament, contractacions, etc.)... A més s'estudiarà la viabilitat d'una sèrie d'actuacions en la línia de la comunicació (posada en marxa d'una pàgina web dinàmica amb informació complementària i en for-

mats atractius sobre el conjunt de l'AOD, accions de sensibilització i EpD desenvolupades, i creació d'un espai de treball específic en matèria de comunicació amb professionals, organitzacions i institucions de la ciutat) per a la seua possible posada en marxa durant la vigència del present pla.

Resultat 2.4. Concentrats majors suports en ONGD amb implantació local

En els anys anteriors al període de desmantellament de l'AOD a Castelló els fons destinats a projectes a cooperació es distribuïen anualment entre 22/27 ONGD, amb quantitats semblants per a cada una d'elles. En el període 2006-2016 el nombre d'entitats que, només en matèria de cooperació, van rebre algun finançament va ser de 45. El resultat d'això és una excessiva fragmentació, tal com revela el diagnòstic.

No hi ha dubte que, junt amb l'elevada fragmentació, el finançament a entitats amb escassa implantació local i sense una clara voluntat de promoure xarxes i participació de la població ha sigut una de les causes, no l'única ni més important, en la gradual desconexió de part de la ciutadania amb les polítiques de cooperació descentralitzada.

El Pla aposta per donar suport i concentrar esforços en aquelles organitzacions que compten amb arrelament i implantació efectiva en la ciutat, que disposen de capacitat de decisió i de mobilització i que tinguen entre els seus objectius i en la seua pràctica de funcionament la implicació ciutadana. Per a això es definiran uns criteris clars que permeten enfortir aquest tipus d'organitzacions així com fomentar i incentivar aquest tipus de plantejament entre el conjunt d'ONGD instal·lades a la ciutat.

OBJECTIU ESTRATÈGIC 3: MILLORAR LA GESTIÓ DE L'AOD: AMPLIAR CAPACITATS

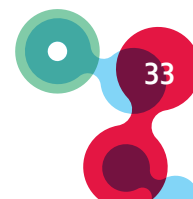
Una de les principals debilitats que ha restat capacitat a la cooperació descentralitzada per a desenvolupar les seues potencialitats i valor ha sigut la limitació de recursos tècnics per a la gestió de l'AOD. Una limitació que es deu a l'escàs nombre de persones de les àrees de cooperació però sobretot per l'excessiva burocratització i l'atomització –moltes subvencions d'escàs pressupost– que comporta enormes càrregues de treball en relació amb les sumes gestionades.

L'Ajuntament de Castelló no ha sigut una excepció a aquesta realitat, per la qual cosa la reducció de la burocratització i el reforçament dels recursos humans municipals és un dels reptes apuntats en el procés participatiu. A més, la debilitat de les capacitats tècniques es considera com una limitació sense la qual resulta impossible avançar en l'aplicació del Pla de Cooperació, per la qual cosa aquest objectiu esdevé fonamental per a la viabilitat de la planificació proposada.

Les mesures que impulsarà el I Pla de Cooperació en matèria de millora de la gestió i ampliació de capacitats tècniques es concentren en diverses línies de treball:

Resultat 3.1. Simplificats els procediments administratius

En aquesta línia es procedirà a establir una normativa de justificació que responga a les necessitats i exigències de les subvencions executades en tercers països (cooperació i acció humanitària) per mitjà de l'adopció de la Reial decret 794 a la normativa municipal. D'altra banda, es procedirà

a estudiar les possibilitats de reducció de la càrrega de tramitació d'expedients amb l'aposta per la plurianualitat (comprometent els fons de diversos exercicis pressupostaris a un únic procediment de concessió), així com la racionalització de la documentació administrativa exigida a entitats sol·licitants i socis locals que concórreguen en diferents modalitats/instruments i en anualitats successives.

Resultat 3.2. Harmonitzats procediments amb entitats locals de la CV

Una de les exigències històriques, tant dels agents de cooperació com derivada dels acords internacionals en matèria de cooperació, ha sigut l'harmonització de procediments entre les diferents administracions. L'exigència d'harmonització es fonamenta en l'impacte que això té, en especial entre els socis del sud, al simplificar la seua gestió de l'AOD i reduir els costos administratius associats, la qual cosa permet focalitzar esforços en les intervencions de desenvolupament. L'harmonització també permet als agents de cooperació del nord, tant administracions com entitats subvencionades, de reduir els seus costos de gestió, aconseguir una major col·laboració i intercanvi d'informació i en definitiva centrar majors esforços en accions directament vinculades a l'eficàcia i l'impacte de l'AOD.

Encara que l'harmonització no depén exclusivament d'una administració, perquè està directament vinculada a l'aposta pel treball en xarxa i la col·laboració del conjunt de donants d'un territori, l'Ajuntament de Castelló apostarà per avançar en l'harmonització de la seua gestió, en especial amb les entitats locals de la Comunitat, amb programes de cooperació i solidaritat internacional. Durant la vigència del I Pla de Cooperació es treballarà per consensuar i harmonitzar aspectes bàsics de gestió indirecta de l'AOD com són els formularis sol·licitud, informes de seguiment i finals, formularis tipus per a l'avaluació de l'EpD, tractament de la informació i rendició de comptes i l'avaluació conjunta en terreny de projectes de cooperació internacional.

Resultat 3.3. Reforçades les capacitats del Negociat de Cooperació

Tal com assenyala el diagnòstic participatiu incrementar les capacitats del Negociat de Cooperació és un requisit imprescindible per a millorar l'eficàcia de l'AOD municipal i, en conseqüència, per a dur a terme les previsions previstes en aquest Pla de Cooperació. Per això, durant la seua vigència, s'apostarà per enfortir aquest recurs estudiant per a això distintes possibilitats.

Una d'elles, identificada en la fase de diagnòstic, serà garantir que les funcions del Negociat que assumeix la gestió de l'AOD corresponguen exclusivament a aquelles relacionades directament amb la política municipal de cooperació per al desenvolupament i solidaritat. Tant l'especialització requerida en matèria de cooperació internacional com la sobrecàrrega de treball actual recomanen reubicar, dins de departaments més pertinents, algunes funcions assignades fins a la data al departament tècnic de Cooperació Internacional.

En segon lloc està el possible reforç de la plantilla en consonància amb el previsible increment dels recursos destinats a AOD i sempre que la capacitat de contractació de l'Ajuntament ho permeta. Per a això es tindrà en compte el pes dels costos de gestió dins del total de l'AOD per a mantindre'ls en els límits contemplats per aquest Pla de Cooperació. Els possibles reforços es realitzaran en aquelles àrees d'especialització en què es considere més pertinent completar les capacitats actuals.

Una tercera línia a explorar serà la possible incorporació d'estudiants en pràctiques al Negociat de Cooperació. Aquest recurs es promourà tenint en compte la no-substitució de necessitats estructurals del departament, les quals hauran de cobrir-se amb personal laboral, i les necessitats de formació de l'alumnat en matèria de cooperació internacional.

En quart lloc, s'estudiarà la possibilitat de contractació de serveis professionals externs en aquelles funcions de caràcter puntual i temporal que exigisquen el compliment dels mandats derivats del Pla de Cooperació. L'oportunitat i decisió d'externalització serà degudament analitzada i informada per la Comissió de Cooperació.

Dins de la lògica de coresponsabilitat i complementarietat entre agents, el suport a la Unitat Territorial de la CVONGD hauria de vincular-se amb l'enfortiment de la capacitat tècnica instal·lada a la ciutat i per tant, per la coordinació entre el personal tècnic municipal i el personal de la UT-CVONGD per a l'execució conjunta de part de les activitats previstes en el Pla de Cooperació.

Finalment, el reforç de capacitats ha de vincular-se també amb l'exigència de formació contínua que qualsevol exercici professional exigeix. A més, atesa la diversitat d'àmbits d'intervenció existents en matèria d'AOD (cooperació internacional, educació per al desenvolupament, acció humanitària, tasques de comunicació i informació ciutadana...), i la contínua i permanent revisió de les agendes internacionals de desenvolupament (amb nous reptes, enfocaments i visions) la formació i coneixements exigits estan en contínua evolució. Per aquesta raó, el Pla contempla la inclusió d'un component de formació especialitzada dirigit tant al personal del Negociat de Cooperació com a altres àrees municipals que puguen implicar-se en alguns dels àmbits d'actuació previstos en el Pla, i al conjunt d'agents de cooperació presents a la ciutat de Castelló.

Resultat 3.4. Millorada l'avaluació i l'aprenentatge

Una de les principals debilitats del model de gestió de l'AOD (derivada principalment de la confluència de tres factors: elevada fragmentació, escassetat dels recursos humans i sobrecàrrega burocraticoadministrativa,) ha sigut l'escàs desenvolupament de funcions tan fonamentals en l'aplicació de qualsevol política municipal com són l'avaluació de l'impacte de les accions desenvolupades i la posterior aplicació d'aprenentatges i millores sorgides dels processos avaluatius.

En la mesura que el pla proposa accions encaminades a reduir la fragmentació actual, enfortir els recursos municipals per a la gestió de l'AOD i disminuir la càrrega administrativa innecessària, s'espera poder alliberar recursos a fi de poder abordar de forma sistemàtica i planificada l'aplicació de sistemes de seguiment, avaluació i incorporació d'aprenentatges al conjunt de l'AOD municipal. Per a això, lluny de replicar i copiar models aplicats per altres administracions públiques, es buscaran fórmules ajustades a les capacitats i volum de recursos aplicats, apostant per la racionalitat, l'eficàcia i l'eficiència en l'ús dels recursos; i aprofitant els avantatges comparatius d'una cooperació amb un alt nivell de participació i amb una diversitat d'agents de cooperació amb capacitats diverses i complementàries. Així, el pla proposa explorar la recerca d'alternatives per a la posada en marxa d'accions encaminades a:

- Realitzar un major seguiment als projectes de cooperació i incloure de forma periòdica la realització de visites de seguiment i avaluació en terreny.
- Generar espais de rendició de comptes presencials i en línia, tant de les entitats subvencionades com dels seus socis del sud, que permeten completar la informació aportada a través dels informes preceptius.

- Estudiar la possibilitat d'incorporar un sistema d'avaluació per a les accions i projectes d'EpD executades tant per ONGD, com pel mateix Ajuntament i altres agents de cooperació.
- Programar de forma periòdica sessions d'aprenentatge i socialització de bones pràctiques en matèria de cooperació i EpD.

Resultat 3.5. Incrementada la previsibilitat dels recursos econòmics

El suport a processos de desenvolupament i transformació social apunta a aconseguir canvis a mitjà i llarg termini, la qual cosa exigeix una continuïtat i unes garanties per a aplicar la planificació d'activitats. La previsibilitat en l'assignació dels recursos és una de les condicions bàsiques per a poder abordar amb èxit qualsevol procés a mitjà termini. Per això, a fi de garantir la viabilitat de les accions previstes en el I Pla de Cooperació i dels projectes i programes de cooperació suportats, aquest document contindrà la previsió pressupostària mínima requerida per al seu període d'aplicació, i l'Ajuntament es comprometrà a la seua dotació anualment.

Cap. VI. Marc operatiu del I Pla de Cooperació

Quadre resum del marc operatiu i instrumental del I Pla de Cooperació i percentatge orientatiu del seu pes actual en el total de l'AOD¹⁴.

A. ACCIONES EN EL SUR 67%	A.1 Cooperación económica (50% de la AOD)	ICE1. Convocatoria bienal proyectos cooperación
		ICE2. Concesión directa anual de carácter extraordinario a proyectos cooperación
		ICE3. Convenios plurianuales de cooperación
	A.2 Cooperación Técnica (1%-2% de la AOD)	ICT1. Cooperación técnica de gestión indirecta
		ICT1. Cooperación técnica de gestión directa
	A.3. Acción Humanitaria (15% de la AOD)	IAH1. Convenios de Acción Humanitaria
B. ACCIONES NORTE/SUR	B. Cooperación Municipalista (3% de la AOD)	ICM1. Convenio con el FVS
C. ACCIONES EN EL NORTE 30%	C.1. Educación para el Desarrollo (15% de la AOD)	IED1. Convocatoria anual de proyectos de EpD
		IED2. Apoyo a redes solidarias y de cooperación
		IDE3. Programa de Becas universitarias
		IED4. EpD de ejecución directa
		IED5. EpD ejecución conjunta negociados del Ayto.
	C.2. Gestión de la AOD (15% de la AOD)	IG1. Mejora de la Gestión
		IG2. Formación especializada
		IG3. Evaluación y aprendizaje
		IG4. Trabajo en red

¹⁴ Es reflecteix la distribució pressupostària dels anys 2017 i 2018. Durant la vigència del Pla, tal com s'indica en l'apartat corresponent, haurà de debatre's i concretar-se, en el si de la Comissió de Cooperació i els òrgans municipals corresponents, la distribució de recursos de l'AOD municipal.

A. Actuar en el sud

A.1. Modalitat Cooperació econòmica

- **ICE¹⁵. Convocatòria biennal de projectes plurianuals de cooperació**

Modificació de la convocatòria actual que permetria encadenar subvencions en dos exercicis pressupostaris als mateixos projectes i, per tant, només realitzar una convocatòria cada dos anys.

Els projectes presentats tindran un període d'execució de fins a 24 mesos. Previ al lliurament de la segona anualitat l'entitat subvencionada haurà de presentar un pla operatiu (activitats planificades i desglossament pressupostari) del segon any d'execució; així mateix serà preceptiva la justificació tècnica i econòmica de l'execució del 70 % dels fons concedits en la primera anualitat.¹⁶

Tots els projectes hauran d'alinejar-se amb l'EBDH, i no seran finançables projectes emmarcats en lògiques assistencialistes.

No es modifiquen les prioritats geogràfiques ni sectorials aplicades fins a l'actualitat.

L'avaluació prèvia dels projectes es realitzarà d'acord al sistema que s'ha utilitzat en els últims anys. L'avaluació prèvia serà responsabilitat de la Comissió Tècnica Municipal¹⁷, integrada per personal tècnic de diferents serveis i negociats de l'Ajuntament. A més, es promourà, segons la disponibilitat de personal expert municipal, integrar altres negociats, les competències i àrees de treball dels quals coincideixen amb les temàtiques sectorials dels projectes presentats.

El Pla manté els criteris aplicats fins ara de valoració de les capacitats de les entitats implicades en l'execució dels projectes presentats en la convocatòria. Aquests criteris són:

- Ser una entitat nascuda a la ciutat de Castelló de la Plana i/o tindre una implantació significativa.
- Dinamització del teixit social a la ciutat en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament.
- Experiència i recursos en l'execució d'aquest tipus de projectes.
- Experiència i recursos de la contrapart en l'execució d'aquest tipus de projectes, així com l'experiència prèvia de treball amb l'ONGD sol·licitant.

Amb l'objectiu de promoure la concentració de recursos en aquelles entitats amb majors capacitats instal·lades a la ciutat de Castelló, així com de fomentar el progressiu enfortiment de les entitats radicades a la ciutat i la seua vinculació amb la ciutadania, la Comissió de Cooperació estudiarà la viabilitat d'establir nous criteris, els barems de puntuació atorgats, així com de fixar els indicadors mínims que han de complir-se per a obtindre els

15 ICE = Instrument de cooperació econòmica

16 S'exigeix la justificació del 70 %, i no del 100 %, a fi de no interrompre l'execució del projecte, la qual seria inevitable si la justificació ha d'arribar al 100 %. L'Ajuntament ha de realitzar la seua revisió i tramitar posteriorment el segon pagament.

17 La Comissió està integrada en l'actualitat pels negociats següents: Negociat de Coordinació de Programes, Negociat de Cooperació Social i Solidaritat, Negociat d'Immigració i Convivència Social, Negociat del Servei d'Igualtat d'Oportunitats, Negociat de l'Agència de Desenvolupament Local i Negociat d'Emergència Social.

punts assignats. Entre els possibles criteris a incloure o reformular, a manera de previsió, s'esmenten els següents:

- Consideració de la base social i fons propis de l'entitat a la ciutat de Castelló (nombre de persones associades, ingressos de quotes i activitats realitzades a Castelló).
- Projectes presentats per entitats que assumeixen la gestió íntegra del projecte (identificació, seguiment tècnic i econòmic, justificació i avaluació en terreny) des de la ciutat de Castelló.
- Projectes presentats per entitats que han gestionat correctament un nombre mínim de projectes finançats per l'Ajuntament de Castelló en convocatòries anteriors.
- Projectes presentats per entitats que hagen realitzat un mínim d'activitats de sensibilització i educació per al desenvolupament a la ciutat de Castelló.
- Projectes que siguen continuïtat d'iniciatives que hagen sigut finançades amb anterioritat per l'Ajuntament de Castelló.
- Projectes que compten amb finançament d'altres municipis de la província de Castelló o la Comunitat Valenciana.
- Projectes presentats per entitats que formen part de xarxes o aliances presents a la ciutat de Castelló.
- Projectes (o estratègies de desenvolupament) en els quals hagen participat amb activitats en terreny persones de la ciutat de Castelló.
- Projectes en què participen i estiguen implicats, junt amb l'entitat sol·licitant, associacions i col·lectius de la ciutat de Castelló.

La convocatòria fixarà la quantitat màxima anual finançable per projecte, que podrà modular-se en funció de la disponibilitat pressupostària. Aquesta quantitat serà major en el cas de presentar el projecte en agrupació de dos o més entitats. Orientativament aquestes quantitats seran de 30.000 € per a projectes presentats en agrupació i 20.000 € per als presentats individualment. Cada organització podrà presentar un únic projecte a la convocatòria, bé siga individualment o en agrupació.

La suma total de la convocatòria podrà incrementar-se en funció de l'increment total de l'AOD i/o reduir-se en la mesura que s'incrementa la línia IC3 de convenis plurianuals de cooperació.

- **ICE2. Línia pressupostària de caràcter extraordinari per a concessió directa de projectes o accions de cooperació**

Línia pressupostària de concessió directa dirigida a finançar accions de cooperació per al desenvolupament complementàries amb projectes finançats per l'Ajuntament de Castelló que es troben en execució o projectes que, havent superat l'avaluació tècnica en la convocatòria immediatament anterior, no obtingueren finançament per insuficiència de fons.

La línia pressupostària té caràcter extraordinari i la seua dotació correspondrà a aquells fons que, havent sigut concedits a projectes plurianuals, no pugen ser alliberats, bé per renúncia per part de l'entitat beneficiària o per incompliment de l'entitat subvencionada de les condicions de concessió.

Els formularis i criteris de concessió seran elaborats per l'Ajuntament i debatuts en la Comissió de Cooperació per a la seua posada en marxa a partir de l'any 2020. Entre ells es

consideraran aquells que, en coherència amb els objectius i resultats establits pel I Pla de Cooperació, s'emmarquen o complisquen els criteris següents:

- Que es tracte d'entitats amb presència real i activa a la ciutat de Castelló, tenint prioritat aquelles la seu social i àmbit d'actuació de les quals siguen la ciutat de Castelló.
- Que estiguen presentats per entitats que participen en xarxes o aliances estables d'organitzacions de diversa naturalesa (veïnals, ONGD, de dones, immigrants, etc.) amb activitat i presència a la ciutat de Castelló.
- Que siguen complementàries amb projectes i estratègies de desenvolupament suportades per l'Ajuntament de Castelló en qualsevol de les seues modalitats d'AOD.
- Que tinguen per objecte l'intercanvi de coneixements i sabers entre la ciutadania de Castelló i les organitzacions del sud i població beneficiària dels projectes de cooperació internacional finançats per l'Ajuntament.

El finançament màxim per projecte serà fixat per l'Ajuntament i debatut en la Comissió de Cooperació i quedarà reflectit en la línia pressupostària. La suma total d'aquesta línia quedarà condicionada a l'existència de romanents no executats en l'instrument IC1.

• ICE3. Convenis de concessió directa per a programes plurianuals de cooperació

En el marc d'orientar l'AOD cap a processos de desenvolupament a mitjà i llarg termini, augmentant la previsibilitat i reduint la càrrega burocràtica a fi de concentrar recursos en l'execució, l'avaluació i l'aprenentatge, el Pla aposta pels instruments que permeten avançar decididament en eixa direcció.

Així, els convenis de cooperació per al suport durant un període no inferior a 3 anys a estratègies de desenvolupament es constitueixen com un instrument central de l'AOD de Castelló, que, en funció de l'experiència resultant de la seua aplicació, podran ampliar-se durant la vigència del Pla. A fi de garantir la màxima transparència i objectivitat en el desenvolupament d'aquest instrument s'estableixen una sèrie de requisits que haurà de complir qualsevol proposta per a poder ser beneficiària d'un conveni plurianual. Aquests requisits es podran reforçar, ampliar i adequar a la realitat derivada de la seua aplicació a través de la Comissió de Cooperació i comptant amb el màxim consens municipal.

L'aprovació de convenis plurianuals de cooperació previstos en aquest instrument haurà de ser informada i presentada davant de la Comissió de Cooperació prèviament a la seua aprovació i aquests convenis hauran de ser aprovats per l'òrgan municipal corresponent en sessió ordinària.

Els criteris i requisits inicials que estableix el Pla són els següents:

- La duració de les accions de desenvolupament incloses en el conveni tindran una duració d'entre 3 i 4 anys.
- La proposta haurà de presentar-se per un mínim de 2 organitzacions especialitzades en matèria de cooperació i solidaritat internacionals, l'experiència individual de les quals no serà inferior en cap dels casos als 10 anys.
- La identificació, execució, seguiment i avaluació en terreny del programa de coo-

peració haurà de realitzar-se des de la ciutat de Castelló i comptarà amb personal especialitzat responsable d'aquestes funcions.

- Totes les organitzacions participants en el consorci o agrupació hauran de comptar amb experiència i actuacions contrastades en matèria d'EpD, sensibilització i dinamització del teixit social de Castelló.
- Totes les entitats participants en el consorci o agrupació hauran de comptar amb experiència prèvia en la gestió de subvencions en matèria d'AOD de l'Ajuntament de Castelló de com a mínim 5 projectes de cooperació.
- La condició de beneficiari d'un conveni plurianual de cooperació d'aquest instrument de cooperació econòmica serà incompatible amb la concurrència en l'instrument econòmic ICE¹.
- Les estratègies de desenvolupament o programes finançats hauran de complir els principis orientadors de l'AOD de l'Ajuntament de Castelló i comptar amb un clar EBDH. No seran finançables iniciatives de caràcter assistencial per mitjà d'aquest instrument.

L'aprovació definitiva d'aquests criteris, així com els indicadors d'aquests que hauran d'aconseguir-se per al seu respectiu compliment o la inclusió d'altres criteris i prioritats exigibles, serà objecte de discussió en la Comissió de Cooperació i aprovació per l'òrgan municipal corresponent en sessió ordinària.

Convenis de cooperació plurianuals contemplats pel Pla

A més d'aquells que pogueren ser aprovats durant la vigència del Pla d'acord amb els criteris i condicions assenyalats anteriorment, l'Ajuntament de Castelló, en cooperació amb les ONGD Medicusmundi-Mediterrània i Ajuda Directa Safané, donarà suport a l'execució del programa:

Programa de Cooperació Internacional entre els municipis de Castelló i Burkina Faso (2018-2022). Aquest programa té com a objectiu millorar la salut de la població de la comuna de Safané, per mitjà de l'estudi i la incidència en els principals determinants socials de la salut que afecten la població, així com la promoció de l'Atenció Primària de Salut com la millor estratègia per a assegurar el dret a la salut.

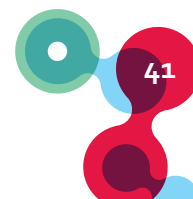
La quantitat prevista per a l'any 2018 d'aquest programa és de 35.000 €. En la previsió presupostària del Pla s'ha fixat aquesta quantitat com orientativa per als dos primers anys de vigència, si bé la seua dotació final podrà modificar-se en funció de l'avaluació de resultats obtinguts durant la seua execució¹⁸.

A.2. Modalitat Cooperació tècnica

La cooperació tècnica és aquella dirigida a l'intercanvi de coneixements tècnics i de gestió, a fi d'augmentar les capacitats d'institucions i persones per a promoure el seu propi desenvolupament. La cooperació tècnica comprén una àmplia gamma d'activitats: assessoria, programes de beques, suport institucional, suport al disseny de polítiques, capacitació, formació, etc. És una modalitat dirigida a la formació professional de recursos humans del país soci¹⁹.

¹⁸ La proposta de treballar de forma més estable amb el municipi de Safané (Burkina) a través de les dos ONGD implicades, va ser presentada i aprovada per la Comissió de Cooperació i ratificada posteriorment pel Consell de Benestar Social.

¹⁹ HEGOA (diccionari d'AH i Cooperació) i modalitats i instruments de la Coop. espanyola, AECID.

La cooperació tècnica, en el cas concret de la cooperació descentralitzada, permet a més establir relacions de cooperació entre persones i col·lectius del nord i del sud, aportant a més informació rellevant i experiències directes a les persones participants per a entendre la realitat dels països del sud i convertir-se en agents actius per a la sensibilització i educació per al desenvolupament.

En l'actualitat la cooperació tècnica no és una modalitat de l'AOD de l'Ajuntament de Castelló. El Pla de Cooperació contempla la possibilitat de posar en marxa iniciatives de cooperació tècnica per mitjà dels dos instruments que es descriuen a continuació. La viabilitat i oportunitat de posar en marxa aquests instruments serà debatuda en la Comissió de Cooperació i, si és el cas, aprovada per l'òrgan municipal competent. La seua posada en marxa no es contempla fins, almenys, al tercer any de vigència del Pla, i en funció de l'avanç en la resta de mesures i novetats previstes en el Pla.

- **ICT²⁰1. Finançament de projectes de cooperació tècnica**

Durant la vigència del Pla s'estudiarà la possibilitat de crear una línia de finançament -bé com a línia pressupostària de concessió directa, convocatòria específica, bé com a modalitat en el marc de la convocatòria anual d'accions de cooperació i solidaritat internacional- per a l'execució d'accions de cooperació tècnica en què participen recursos municipals, d'organitzacions socials de la ciutat de Castelló o de la universitat.

Es tractaria d'un nou instrument que posaria en marxa el Pla amb l'objectiu de reforçar la vinculació entre instruments i entre diferents agents de cooperació fomentant, a més, la incorporació d'agents no tradicionals de cooperació de la ciutat de Castelló.

Encara que l'establiment dels criteris i requisits de la posada en marxa de l'instrument correspondran a l'Ajuntament comptant amb la participació de la Comissió de Cooperació, com a criteris generals, a fi d'aconseguir el màxim de coherència entre el conjunt de l'AOD i els principis orientadors i objectius del Pla, s'haurà de considerar:

- Que parteix d'una demanda o necessitat identificada per una organització o col·lectiu del sud.
- Que es tracte d'iniciatives emmarcades en processos de desenvolupament i no accions puntuals, de manera que puguin tindre continuïtat i oferir resultats a mitjà i llarg termini des de l'EBDH.
- Que permeten una relació horitzontal entre els participants, tant del nord com del sud, evitant plantejaments unidireccionals on el nord ensenya al sud i no contempen l'acció com un intercanvi de sabers i experiències.
- Que siguin accions complementàries amb projectes i programes finançats anteriorment per l'Ajuntament de Castelló.
- Que involucre organitzacions, institucions i entitats amb presència real i arrelament en la ciutat de Castelló.
- Que incloga un procés posterior de devolució a la ciutat de Castelló dirigida tant a les entitats participants com a altres col·lectius, departaments municipals i entitats que per vinculacions prèvies, pels continguts sectorials o geogràfics pogueren estar interessades.

20 ICT = Instrument de cooperació tècnica

- **ICT2. Cooperació tècnica directa**

En línia amb l'instrument anterior, i amb l'objectiu de promoure una major implicació de l'Ajuntament en les polítiques de cooperació i considerant les importants aportacions que des dels recursos municipals es poden fer en el suport a processos de desenvolupament en el sud, s'estudiarà la possibilitat de posar en marxa una línia de cooperació tècnica directa.

La viabilitat i oportunitat de posar en marxa processos d'assistència tècnica a processos de desenvolupament en el sud, ja siguin a iniciativa de l'Ajuntament o a petició de les ONGD per a la seua participació en projectes i programes amb finançament municipal, correspondrà fonamentalment a la mateixa corporació municipal. Els criteris i prioritats per a la seua posada en marxa seran objecte de reflexió i informació en la Comissió de Cooperació i la seua aprovació correspondrà a l'òrgan competent en sessió ordinària.

A.3. Modalitat Acció humanitària

- **IAH²¹. Convenis de concessió directa en matèria d'acció humanitària**

El I Pla de Cooperació manté el model de gestió dels fons destinats a AH seguit fins ara per l'Ajuntament de Castelló. Els fons seran concedits per mitjà de convenis de concessió directa que permeten, una vegada s'haja pres la decisió de donar suport a un determinat projecte, procedir de forma àgil a la gestió administrativa corresponent a fi de realitzar el desemborsament de fons amb la major celeritat possible.

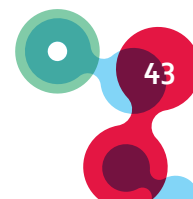
L'Ajuntament mantindrà com a espai de referència per a la presa de decisions el CAHE-CV. Al mateix temps, i a fi de poder actuar en aquelles emergències que no siguin objecte de convocatòria per part del CAHE-CV o en les que, una vegada convocat el CAHE-CV, no existisca la possibilitat de destinar recursos per part de l'Ajuntament de Castelló, aquest podrà convocar d'urgència la Comissió de Cooperació per a actuar directament i amb caràcter extraordinari. Per a això es procedirà, durant el primer semestre de vigència del Pla, a la reforma de la normativa actual a fi d'arreglar tals situacions i regular el marc d'actuació corresponent.

D'altra banda, s'estudiarà en la Comissió de Cooperació la pertinència d'incloure entre els supòsits que justifiquen la intervenció de l'Ajuntament de Castelló en matèria d'AH, les situacions d'emergència que afecten poblacions que hagen sigut beneficiàries de projectes de cooperació per part de l'Ajuntament i que posen en risc el manteniment dels resultats aconseguits.

La revisió de la normativa aplicable per a complir les previsions del Pla es preveu per a la seua incorporació a partir del primer any de vigència del Pla (exercici 2019).

La quantitat anual destinada a aquest instrument se situa, orientativament, en un 15 % del total de l'AOD.

21 IAH = Instrument d'acció humanitària

B. Cooperació municipalista (nord i sud)

En el marc dels objectius, principis orientadors de la cooperació municipal i en coherència amb les disposicions del I Pla de Cooperació, l'Ajuntament podrà adherir-se i actuar en iniciatives de cooperació municipalista que des dels governs locals o altres instàncies es puguin llançar en matèria de cooperació internacional. La participació de l'Ajuntament de Castelló en tals accions s'haurà de valorar i estudiar en la Comissió de Cooperació per a després elevar-se a l'òrgan municipal competent per a la seua aprovació.

El Pla contempla dins de la modalitat de cooperació municipalista l'instrument següent:

ICM²²1. Adhesió amb l'FVS

Com a soci del Fons Valencià per la Solidaritat (FVS), l'Ajuntament de Castelló contribueix des de l'any 2018 a la realització de diferents accions d'AOD en l'àmbit municipalista. Com que la naturalesa d'aquestes actuacions correspon a diferents tipologies d'AOD (Cooperació tècnica i econòmica, Acció Humanitària i EpD), la qual cosa impedeix formalment imputar aquesta aportació als àmbits diferencials de nord i sud en què s'articulen els instruments de cooperació, s'ha decidit crear un apartat propi denominat Cooperació municipalista.

Les aportacions de l'Ajuntament de Castelló durant el període de vigència del Pla seran de 15.000 € anuals. Aquesta quantitat podrà modificar-se durant la vigència del Pla si així ho recomana l'experiència i avaluació del treball conjunt desenvolupat. Aquesta decisió serà informada en la Comissió de Cooperació i necessitarà l'aprovació de l'òrgan corresponent del Ple.

22 ICM =Instrument de Cooperació Municipalista

C. Actuar en el Nord

C.1. Educació per al desenvolupament

- **IED²³1. Convocatòria anual de projectes d'EpD**

Durant la vigència del Pla es mantindrà la convocatòria actual dirigida a projectes d'EpD que realitzen ONGD. Aquesta convocatòria comptarà en 2019 amb un pressupost de 70.000 € i suposarà aproximadament un 12 % de l'AOD municipal. Aquesta quantitat, de la mateixa manera que s'estableix en el paràgraf posterior, podrà modificar-se en funció de les necessitats que puguin donar-se durant els quatre anys de vigència del Pla.

Els projectes tindran una duració màxima de 12 mesos i es dirigiran tant a l'àmbit formal com al no formal. El finançament màxim que s'estableix serà, de forma orientativa, de 8.000 € en el cas de projectes orientats a l'educació per al desenvolupament i de 5.000 € en el cas de la sensibilització.

Amb l'objectiu d'adequar la convocatòria als objectius i resultats previstos pel Pla, durant el primer any de vigència i en el marc de la Comissió de Cooperació, es procedirà a valorar la revisió i reforçament dels criteris aplicats a la convocatòria així com els requisits exigits als projectes i entitats que puguin ser objecte de finançament.

Entre els aspectes que cal considerar es proposen els següents:

- Reforçar la prioritització contemplada actualment en la concessió de subvencions a aquells projectes que, havent superat l'avaluació prèvia, hagen sigut presentats amb organització amb base social i arrelament a la ciutat de Castelló. Per a això s'establiran els criteris objectius que es valoraran per a concedir aquesta prioritització: nombre de persones associades i fons propis en la ciutat/província de Castelló, pertinença a xarxes i plataformes socials de la ciutat de Castelló, activitats prèvies d'EpD i sensibilització a la ciutat de Castelló, i estructura i capacitats a la ciutat de Castelló per a l'execució de les activitats previstes.
- Incloure amb caràcter preceptiu que els projectes continguin un clar EBDH sense que siguin finançables projectes que partiquen d'una concepció assistencialista i caritativa de la cooperació internacional.
- Abordar en els seus continguts com a eix central la realitat dels països del sud i en especial d'aquells que siguin receptors de l'AOD municipal. En aquest sentit es prioritzaran aquells projectes que donen a conèixer els projectes subvencionats per l'Ajuntament en matèria de cooperació econòmica.
- Projectes presentats per entitats que assumeixen la gestió íntegra del projecte (identificació, seguiment tècnic i econòmic, justificació i avaluació en terreny) des de la ciutat de Castelló.
- Projectes que compten amb participació directa de persones del sud i de la població beneficiària de projectes i programes de cooperació econòmica de l'Ajuntament de Castelló.
- Projectes que contemplen la conscienciació sobre els ODS, la coherència de polítiques per al desenvolupament, etc.

23 IED = Instrument d'Educació per al Desenvolupament

- Comerç just i responsable
- Projectes presentats en aliança entre ONGD i organitzacions socials de la ciutat de Castelló. Per a això l'aliança haurà de ser estratègica, i no expressament per a la concurrència competitiva, i serà necessària l'aportació de recursos per part de les organitzacions participants.
- Avaluació de l'experiència anterior d'orientació de l'EpD en l'àmbit formal i adopció dels criteris i prioritacions emanades d'aquesta en la convocatòria anual.

Durant 2019 la convocatòria es realitzarà en els termes vigents actualment i s'aplicaran aquelles millores que puguin consensuar-se d'acord amb allò que assenyala el Pla. En tot cas la revisió del Pla és que la revisió completa i l'aplicació de nous criteris i prioritats que orienten la convocatòria als objectius i previsions del Pla siga aplicada a partir del segon any de vigència d'aquest (exercici 2020).

- **IED2. Suport a xarxes per mitjà de convenis de concessió directa**

Tal com indica el diagnòstic realitzat s'han de potenciar aquelles iniciatives que promouen un major coneixement i participació de la ciutadania de Castelló en les accions d'AOD municipals. En eixe sentit la promoció de xarxes i aliances estratègiques entre organitzacions de cooperació i solidaritat internacional, i entre aquestes i altres col·lectius, organitzacions socials i institucions de la ciutat ha de ser una prioritat en l'AOD de les entitats locals.

Per aquesta raó el Pla contempla un instrument específic que permeta donar suport a aquest tipus d'iniciatives per mitjà de la concessió directa de subvencions. Per a això les iniciatives proposades hauran de complir una sèrie de criteris i requisits que seran concretats a través de la Comissió de Cooperació. La decisió de concedir subvencions en aquest instrument haurà de ser informada prèviament a la Comissió de Cooperació i haurà de ser aprovada pel Ple en sessió ordinària.

La dotació d'aquest instrument per a l'any 2019, primer de vigència del Pla, serà de 10.000 €. Aquesta quantitat podrà modificar-se en funció de les necessitats que puguin donar-se durant els quatre anys de vigència del Pla.

En l'actualitat l'AOD municipal contemplarà la subvenció de dos iniciatives en el marc d'aquest instrument. Aquestes iniciatives són:

Conveni de col·laboració amb la CVONGD

Durant la vigència del Pla s'estudiarà la possibilitat de reforçar els termes del conveni actual amb la inclusió de cessió permanent d'un local que permeta l'exercici d'activitats de caràcter intern, com d'informació i atenció a la ciutadania, així com la possibilitat de comptar amb personal les funcions del qual, a més de les pròpies de la UT-CVONGD, puguin reforçar el disseny i execució d'activitats en col·laboració amb l'equip tècnic del Negociat de Cooperació.

Així mateix, en línia amb les reflexions i aportacions realitzades en el procés d'elaboració del Pla, es proposa la valoració de l'oportunitat i la viabilitat de *transformar el Dia de la Solidaritat en una programació més àmplia que incloga activitats de reflexió i aprenentatges col·lectius junt amb activitats de caràcter públic amb repercussió i impacte en el conjunt de la ciutadania, i el manteniment del Dia del Comerç Just.*

Conveni de col·laboració amb la Xarxa Sanitària Solidària

Com a part de la Xarxa Sanitària Solidària de Castelló, l'Ajuntament mantindrà el suport i col·laboració amb aquesta xarxa.

- **IED3. Programa de beques universitàries de formació i intercanvi d'experiències**

L'Ajuntament de Castelló i la Universitat Jaume I (UJI) aposten per la formació i sensibilització de la població universitària en matèria de desenvolupament. Aquest compromís es concreta, en el marc de les previsions del Pla, en una línia de finançament a les accions impulsades per l'UJI.

El finançament es materialitza en un conveni entre ambdues institucions que té per objecte cofinançar les Jornades d'Intercanvi de bones pràctiques del màster de Cooperació al Desenvolupament i concedir beques a estudiants del màster de Cooperació al Desenvolupament.

La quantia fixada en aquesta línia serà de 8.600 €. Aquesta quantitat podrà modificar-se durant l'execució del Pla en funció dels resultats obtinguts i de l'avaluació d'aquesta en el marc de la Comissió de Cooperació.

- **IED4. Activitats d'EpD d'execució directa pel Negociat de Cooperació**

El Pla contempla amb un instrument específic la realització d'activitats de sensibilització i EpD executades directament per l'Ajuntament o per mitjà de la contractació de serveis externs. Aquest tipus d'accions s'han realitzat de forma habitual per part d'Ajuntament i en els últims anys han pres un major protagonisme.

Com a aportació significativa a la rendició de comptes i per a promoure una major proximitat i implicació de la ciutadania, el Pla estableix una sèrie d'activitats específiques en matèria de comunicació.

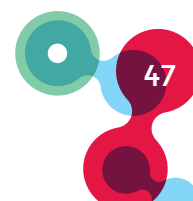
Les accions impulsades per l'Ajuntament s'ajustaran als objectius i principis orientadors establits en aquest Pla, i de la seua realització s'informarà a la Comissió de Cooperació.

Entre les accions previstes per a realitzar dins d'aquest instrument estaran:

- Organització i celebració del Concurs escolar solidari en els centres educatius de la ciutat.
- Organització de campanyes de sensibilització en forma de jornades, exposicions, etc.
- Publicació d'una memòria anual d'activitats en format atractiu i accessible.

Com a línies d'actuació, la viabilitat i oportunitat de les quals haurà d'analitzar-se durant la vigència del Pla, estarien:

- Creació d'una pàgina web dinàmica on, a més de la informació general sobre l'AOD de Castelló, es pugui penjar informació en formats atractius (vídeos, entrevistes) i pugui actualitzar-se amb informació relativa als projectes, opinions dels participants i les organitzacions del sud.

- Mantindre una oferta de materials educatius i campanyes de sensibilització accessibles a través del web municipal. Especialment d'aquells cofinançats per l'Ajuntament de Castelló o d'aquells que els agents de cooperació posen a disposició de la ciutadania i tinguen una vinculació temàtica amb l'AOD municipal i alineada amb els valors i principis establits pel Pla de Cooperació.
- Crear un espai de trobada entre creadors artístics, educadors i professionals de la comunicació i d'altres àrees del coneixement de la ciutat de Castelló que puguen promoure instruments innovadors de comunicació social aprofitant les capacitats de la societat castellanenca i els recursos i infraestructures públiques de la ciutat.

La dotació d'aquest instrument per a l'any 2019, primer de vigència del Pla, serà de 10.000 €. Aquesta quantitat podrà modificar-se en funció de les necessitats que puguen donar-se durant els quatre anys de vigència del Pla.

- **IED5. Accions per a la generació d'una ciutadania global executades conjuntament pel Negociat de Cooperació amb altres àrees municipals**

En aquesta línia s'inclouran aquelles activitats realitzades de forma conjunta pel Negociat de Cooperació amb altres departaments municipals, concretament amb aquells amb major vinculació amb les polítiques de desenvolupament i el desenvolupament dels ODS a nivell municipal. La posada en marxa de l'espai de coordinació entre aquestes àrees municipals es contempla en el component de gestió del Pla.

La dotació d'aquest instrument serà definida en els respectius pressupostos anuals en funció de les necessitats que puguen donar-se durant els quatre anys de vigència del Pla.

C.2. Gestió de l'AOD

Els instruments de gestió són transversals i tenen la seua repercussió en el conjunt de l'AOD de l'Ajuntament, per tant alguns hauran de tindre el seu reflex en la concreció administrativa dels instruments anteriors i d'altres tindran entitat pròpia. Els instruments de gestió s'han articulats a fi de disposar d'una visió més clara dels seus continguts i de les seues atribucions en quatre blocs.

- **IG²⁴1. Millora de la gestió**

Recursos humans municipals

Correspon a aquest bloc els recursos humans que s'integren en el Negociat de Cooperació Social i Solidaritat. L'estructura del Negociat, en el moment de redacció del I Pla de cooperació està composta per 3 places:

- 2 places de personal tècnic: 1 cap de Negociat i 1 tècnica, ambdues a jornada completa.
- 1 plaça de personal administratiu: 1 administratiu amb dedicació exclusiva.

24 IG = Instrument de gestió de l'AOD

Una de les conclusions de la fase de diagnòstic va ser la insuficiència dels recursos humans destinats a la gestió de l'AOD d'acord amb la configuració actual del Negociat, que assumeix altres tasques diferents de l'AOD, i al model de gestió aplicat fins ara (excessiva burocratització). A més, la posada en marxa del Pla de Cooperació exigeix la realització de noves activitats, a més del manteniment de bona part de les que s'estaven fent, per la qual cosa resulta necessària per a la viabilitat del Pla de cooperació la reorganització i reforç de l'estructura de gestió del Negociat.

Des de l'aprovació del Pla i durant els seus primers mesos de vigència, hauran d'estudiar-se i adoptar-se les mesures necessàries per a:

- Concentrar els recursos del Negociat de Cooperació, com a departament especialitzat, en la gestió de l'AOD. Per a això es reubicaran en altres àrees municipals tasques que actualment són gestionades des d'aquest Negociat sense correspondre a accions emmarcades en l'AOD, com la gestió de la *convocatòria de subvencions destinades a projectes socials que desenvolupen les associacions i entitats prestadores de serveis socials de la ciutat de Castelló*. Amb això podria plantejar-se el canvi de nomenclatura del Negociat que passaria a anomenar-se: Negociat de Cooperació i Solidaritat Internacional.
- Estudiar la possibilitat, d'acord amb les dotacions pressupostàries de l'AOD, de reforçar l'estructura actual amb una plaça de personal tècnic amb coneixements en AOD i especialment en EpD. Les possibles contractacions queden supeditades a les capacitats de contractació de l'Ajuntament.

Com a criteri general, s'observarà que les despeses de gestió no superen el 15 % del total de l'AOD, i es fixarà com a meta reduir aquestes per davall del 10 % del total de l'AOD gràcies a l'increment dels fons totals assignats a AOD i tot això assumint l'augment de les quantitats absolutes destinades a gestió que suposen el reforç de l'estructura de gestió.

Ús eficient dels recursos

El Pla contempla una revisió general dels seus instruments i mecanismes de gestió a fi de fer un ús més eficient dels recursos, tant humans com econòmics, destinats a AOD. L'aplicació d'aquestes millores s'espera que repercutisca, d'una banda, en la reducció de la càrrega actual de treball de l'equip tècnic i, d'una altra, en la complementarietat amb els recursos tècnics de la resta d'agents de cooperació de la ciutat per a la posada en marxa de nous instruments i accions.

Entre les apostes concretes del Pla per a la millora de l'eficiència estan:

- Adaptació i harmonització de la normativa municipal amb el Reial decret 794, amb la incorporació de fórmules de justificació coherents a la realitat de la cooperació i que redueixen la càrrega burocràtica actual.
- Aposta pel suport a processos de desenvolupament a mitjà termini, comproment fons de successius exercicis pressupostaris, espaiant alguns processos de concurrència competitiva a cicles biennals i apostant pels convenis plurianuals.
- Harmonització de formularis i de sistemes d'informació amb altres entitats locals de la Comunitat.
- Promoció, durant el primer any de vigència del Pla, d'un consens a nivell autonòmic que implique organitzacions socials i administracions públiques, per a fixar la base de càlcul del 0,7 % destinat a AOD.

Enfortir el paper de la Comissió de Cooperació

El Pla preveu reforçar el paper de la Comissió, la qual assumirà un paper protagonista en les diferents línies d'actuació proposades. Entre les funcions que assumeix la Comissió de Cooperació dins de les previsions del Pla estan:

- Definir els criteris i prioritzacions que reorientaran les convocatòries de Cooperació i EpD d'acord amb les previsions del Pla.
- Avaluar els resultats aconseguits per l'EpD formal per a incorporar millores en els mecanismes de concessió de subvencions.
- Estudiar la viabilitat i criteris per a la posada en marxa dels nous instruments de Cooperació Tècnica previstos en el Pla.
- Implicar-se i informar sobre l'elaboració de les Memòries anuals.
- Assumir un paper protagonista en l'estudi d'iniciatives relacionades amb la comunicació i la sensibilització: espai de comunicació per al desenvolupament; iniciatives de sensibilització executes directament per l'Ajuntament, etc.
- Establir un programa formatiu especialitzat.
- Participar activament en el procés de revisió del marc normatiu i informar de les reformes realitzades.
- Ser informat anualment del grau de compliment de les previsions del Pla de Cooperació.
- Establir una línia de treball conjunta amb negociats de l'Ajuntament (com ara Igualtat, Educació, Joventut, Medi ambient i Cooperació) i amb altres col·lectius i organitzacions socials de la ciutat per a avançar en els ODS a la ciutat de Castelló.

Durant la vigència la mateixa Comissió de Cooperació haurà de valorar la possibilitat d'incloure, de forma permanent o temporal/temàtica, col·lectius i organitzacions ciutadanes de Castelló perquè puguen participar en el disseny i execució de les polítiques de cooperació.

La Comissió de Cooperació serà un espai clau en la rendició de comptes i reformarà, si fóra necessari, el seu reglament de funcionament, de manera que siga preceptiva la seua convocatòria i consulta prèvia a la presa de decisions que impliquen modificacions substancials de les previsions del Pla de Cooperació.

• **IG2. Formació especialitzada**

Amb l'objectiu d'incrementar les capacitats, tant dels recursos de l'Ajuntament com de la resta d'agents de cooperació de la ciutat, es promourà la realització de, com a mínim, dos cursos de formació especialitzada a l'any. Els continguts i formats del curs es debatran i proposaran en el marc participatiu de la Comissió de Cooperació. A més, dins dels processos de formació contínua del personal de l'Ajuntament, es promouran cursos de formació en matèria de desenvolupament humà sostenible, els reptes del desenvolupament global i els ODS.

El Pla estableix com a matèries de formació especialment rellevants per al desenvolupament dels seus continguts i l'orientació efectiva de l'AOD municipal als objectius plantejats:

- l'EBDH
- la coherència de polítiques (incloent-hi els ODS)
- els processos d'avaluació de la cooperació internacional i l'educació per al desenvolupament en l'àmbit de la cooperació descentralitzada i concretament des de l'AOD desenvolupada pels governs locals.

- **IG3. Avaluació i aprenentatge**

Avançar en l'avaluació de l'AOD i en l'aplicació de millores contínues a fi de millorar la seua eficàcia és un dels reptes del I Pla de Cooperació. Per a això, ateses les característiques pròpies de la cooperació descentralitzada impulsades per les entitats locals, s'apostarà per combinar tècniques d'avaluació formals amb processos complementaris d'avaluació participativa. D'aquesta manera es buscarà millorar l'avaluació des d'una lògica d'ús racional dels recursos i d'aprofitament de les capacitats dels diferents agents de cooperació implicats en l'AOD municipal.

Els mecanismes d'avaluació que es duran a terme durant la vigència del Pla seran els següents:

En matèria de cooperació

- Manteniment del sistema d'avaluació prèvia de les convocatòries per mitjà de la Comissió d'Avaluació integrada per diferents departaments municipals.
- Focalització dels esforços en el seguiment i avaluació dels projectes plurianuals incloent-hi:
 - Espais de rendició de comptes presencials i en línia, tant de les entitats subvencionades com dels seus socis del sud, que permeten completar la informació aportada a través dels informes preceptius.
 - Realització de forma periòdica de visites de seguiment i avaluació en terreny. En aquestes accions en terreny, i en el marc de la complementarietat i harmonització, podrà implicar-se tant a altres administracions públiques de la Comunitat que compartisquen cofinançament en àrees geogràfiques i/o projectes concrets, com a altres institucions, especialment la universitat, el marc dels seus propis programes de cooperació.
 - Complementar els processos formals d'avaluació amb altres sistemes d'informació i intercanvi que puguin generar-se a partir de la vinculació de les accions de cooperació tècnica i EpD amb les accions de cooperació per al desenvolupament.
 - Implicar altres negocis i àrees de l'Ajuntament de Castelló que, bé per les característiques sectorials dels projectes bé pels sectors de població a qui es dirigeixen, pogueren implicar-se en els processos d'avaluació i de generació de coneixement i aprenentatge amb les organitzacions del sud responsables d'aquests.

En matèria d'EpD

- Manteniment del sistema d'avaluació prèvia de les convocatòries per mitjà de la Comissió d'Avaluació integrada per diferents departaments municipals.
- Elaboració d'un sistema d'avaluació participativa per a les accions i projectes d'EpD executats tant per ONGD, com pel mateix Ajuntament i altres agents de cooperació.

Aquest sistema o protocol s'elaborarà durant el segon any de vigència del Pla. La Comissió de Cooperació conduirà el procés d'elaboració d'aquesta ferramenta i podrà comptar-se per a això amb la contractació de recursos tècnics externs especialitzats així com amb la participació dels professionals de l'educació i del Negociat d'Educació de l'Ajuntament.

Per al conjunt de l'AOD

- Els resultats de les avaluacions realitzades en qualsevol de les modalitats d'AOD o sobre els instruments utilitzats seran de caràcter públic i seran informades i socialitzades en la Comissió de Cooperació.
- Es programaran periòdicament sessions d'aprenentatge i socialització de bones pràctiques en matèria de cooperació i EpD.

La periodicitat serà com a mínim anual i l'avaluació i aprenentatge dels continguts formarà part de les jornades de reflexió i debat sobre l'AOD que s'organitzarien en l'actual Dia de la Cooperació.

Seguiment i avaluació del I Pla de Cooperació

El I Pla de Cooperació comptarà amb un procés de seguiment i avaluació propi, els indicadors del qual es descriuen en el capítol VIII. Aquest procés serà eminentment participatiu i haurà de ser dissenyat i consensuat des de la Comissió de Cooperació.

Comptarà amb dos moments claus: l'avaluació intermèdia als dos anys d'aplicació del Pla) i l'avaluació final.

Igual que en tots els processos d'avaluació de l'AOD de l'Ajuntament de Castelló els resultats d'aquesta seran públics i la informació serà presentada davant de la Comissió de Cooperació i accessible per al conjunt de la ciutadania.

Per a la realització dels processos de seguiment i avaluació l'Ajuntament podrà comptar amb suport extern especialitzat.

Anualment el Negociat de Cooperació presentarà davant de la Comissió de Cooperació, un informe sobre el grau de compliment de les previsions contingudes pel Pla.

- **IG4. Treball en xarxa**

El Pla aposta en els seus diferents instruments i modalitats per promoure i impulsar el treball en xarxa com una senya d'identitat i potencialitat específica de la cooperació descentralitzada impulsada pels governs locals. Aquestes aliances són la base per a una par-

ticipació i implicació reals de la ciutadania en les polítiques públiques i especialment en les polítiques de cooperació i solidaritat internacional. Per això es posa especial atenció a potenciar les xarxes que generen la participació de diferents agents socials, els tradicionals de cooperació (universitats i ONGD), però sobretot altres actors socials de la ciutat, la participació dels quals ha sigut fins ara menor.

En aquest mateix sentit, el Pla també aposta per l'enfortiment de les relacions de complementarietat entre diferents àrees municipals. En aquest nivell intern els nous reptes del desenvolupament i sobretot la posada en marxa de l'Agenda 2030 i el compromís global amb els ODS exigeix l'activació de mecanismes eficaços de coordinació interna i de treball conjunt per a avançar en la seua consecució en una lògica de coherències de polítiques per al desenvolupament.

Espai de coordinació interna

El Pla contempla la creació d'un espai de coordinació interna entre aquells negociats que comparteixen d'una forma més explícita la reflexió i l'actuació en matèria de desenvolupament humà sostenible. En aquest espai, que es podrà reforçar i ampliar a mesura que s'avance en el desenvolupament d'una estratègia municipal per al compliment dels ODS, participaran inicialment els Negociats d'Igualtat, Educació, Joventut, Medi ambient i Cooperació.

El Pla no defineix les actuacions concretes que s'han de realitzar des d'aquest espai de coordinació, sinó que proposa la seua posada en marxa per a avançar en la creació d'una agenda conjunta en aquelles matèries com poden ser: la formació de la plantilla municipal; la generació d'oferta formativa conjunta per a col·lectius de la ciutat en matèria de desenvolupament humà sostenible, ODS, etc.; el suport mutu en el disseny de les seues activitats; l'intercanvi de recursos i la posada al servei de capacitats entre els diferents negociats; la possibilitat de participació dels respectius agents socials a què es dirigeixen en activitats conjuntes generant una major interrelació entre ells i oferint la possibilitat de relacionar-se amb agents del sud; la posada en marxa d'iniciatives com ara compra pública ètica, adhesió de l'Ajuntament a campanyes i accions mundials, etc.

La posada en marxa d'aquest Espai de coordinació interna es preveu per al segon any de vigència del Pla.

Cap. VII. Distribució de recursos per modalitats i instruments

Tal com estableix el Pla (apartat C.2, Gestió de l'AOD, IG1 Millora de la gestió) durant el primer any de vigència del Pla es treballarà per a establir "un consens a nivell autonòmic, que implique organitzacions socials i administracions públiques, per a fixar la base de càlcul del 0,7 % destinat a AOD".

L'Ajuntament de Castelló es compromet a aconseguir el repte del 0,7 % d'aportació a polítiques de cooperació i solidaritat internacional durant la vigència d'aquest Pla.

A continuació s'ofereix una previsió de la distribució pressupostària per modalitats i instruments en percentatges sobre el total de l'AOD. Aquesta previsió es realitza prenent com a base el pressupost disponible en matèria d'AOD per a l'any 2018 i té, per tant, un caràcter orientatiu. La decisió final respecte al pressupost d'AOD destinat anualment així com a la seua distribució entre els diferents instruments correspondrà a l'òrgan competent de l'Ajuntament. Així mateix, a fi d'actuar amb el màxim consens possible entre els agents de cooperació de la ciutat de Castelló, haurà de ser objecte de discussió en el si de la Comissió de Cooperació.

DISTRIBUCIÓ DE RECURSOS PER MODALITATS I INSTRUMENTS (s'inclou 2018 com a any de referència i la previsió dels dos primers anys de vigència del Pla)

DESTINO DE LA AOD				MODALIDAD	SUBTOTALES MODALIDADES 2018	SUBTOTALES MODALIDADES 2019	SUBTOTALES MODALIDADES 2020
A. ACCIONES EN EL SUR	2018	2019	2020	A.1 Cooperación económica	275.000 € 50,8%	49,3%	48,8%
	67,4%	65,4%	64,8%	A.2 Cooperación Técnica	0 € 0,0%	0 € 0,0%	0 € 0,0%
				A.3. Acción Humanitaria	90.000 € 16,6%	16,1%	16,0%
B. ACCIONES NORTE/SUR	2,8%	2,7%	2,7%	B. Cooperación Municipalista	15.000 € 2,8%	2,7%	2,7%
C. ACCIONES EN EL NORTE	27,6%	28,6%	29,2%	C.1. Educación para el Desarrollo	91.740 € 14,8%	15,2%	15,1%
				C.2. Gestión de la AOD	69.500 € 12,8%	13,3%	14,1%

Notes:

(1) = S'aplicarien els fons que pogueren ser no executats en la línia pressupostària ICE1 l'any 2020. En 2019 no s'aplica aquest instrument.

(2) = Modalitat la viabilitat de la qual ha d'analitzar-se durant els primers anys del pla. No hi ha per tant previsió de despesa, ni dotació en els 2 primers anys d'execució.

(3) = No s'imputen despeses perquè corresponen a costos de personal del Negociat reflectits de forma separada perquè la seua aplicació seria transversal a tots els instruments.

(4) = Inclou en 2018 despeses derivades del seguiment i avaluació en terreny de projectes de cooperació. En 2020 s'inclouran, a més, els costos de l'avaluació intermèdia del Pla de Cooperació.

(5) = Es reflecteixen com a previsió els costos actuals de personal del Negociat de Cooperació ponderant la seua dedicació a AOD. Aquesta previsió podrà modificar-se en el cas de dedicació exclusiva del personal a accions d'AOD i de reforç del Negociat durant la vigència del Pla.

(6) = Els percentatges per als anys 2019 i 2020 són orientatius, podran variar-se d'acord amb els increments sobre l'AOD total dedicada i per mitjà dels processos de discussió i consens establits pel Pla.

	INSTRUMENTOS	PRESUPUESTO 2018 (referencia)		PRESUPUESTO 2019 (1ro vigencia del Plan)	PRESUPUESTO 2020 (1ro vigencia del Plan)
		En €	%	%	%
	ICE1. Convocatoria bienal	0 €	0,0%	43,0%	42,6 %
	ICE2. Convocatoria anual	240.000 €	44,3%	-	(1)
	ICE3. Convenios plurianuales	35.000 €	6,5%	6,3%	6,2 %
	ICT1. CT gestión indirecta	0 €	0,0%	0,0%	0,0 %
	ICT1. CT gestión directa	0 €	0,0%	(2)	(2)
	IAH1. Convenios de AH	90.000 €	16,6%	16,1%	16,0 %
	ICM1. Convenio con el FVS	15.000 €	2,8%	2,7%	2,7 %
	IED1. Convocatoria anual	70.000 €	12,9%	12,5%	12,4 %
	IED2. Apoyo a redes	10.000 €	1,8%	2,7%	2,7 %
	IED.3 Becas unversitarias	8.600 €	1,6%	1,5%	1,5 %
	IED4. EpD de ejecución directa	3.140 €	0,6%	1,8%	1,8 %
	IED5. Acciones conjuntas Negociados Ayto.	0 €	0,0%	0,0%	0,0 %
	IG1. Mejora de la Gestión	0 €	0,0%	(3)	(3)
	IG2. Formación especializada	0 €	0,0%	0,9%	0,9 %
	IG3. Evaluación y aprendizaje (4)	9.500 €	1,8%	1,7%	2,6 %
	IG4. Trabajo en red	0 €	0,0%	(3)	(3)
	Personal Negociado (5)	60.000 €	11,1%	10,8%	10,7 %
	TOTAL AOD	541.240 €	100,0%	100,0%	100,0 %

Cap. VIII. Indicadors de seguiment i avaluació del Pla

Indicadors de caràcter pressupostari (que han de definir la Comissió de Cooperació i l'Ajuntament)

Indicador	Valor numèric
Pressupost destinat a AOD (% respecte pressupost Ajuntament)	% del pressupost
Nivell d'execució pressupostària	
Percentatge d'AOD destinat a accions en el sud	
Percentatge d'AOD destinat a accions en el nord	
Despeses de gestió de l'AOD	
Percentatge d'AOD destinat a Cooperació econòmica	
Percentatge d'AOD destinat a Cooperació tècnica	
Percentatge d'AOD destinat a AH	
Percentatge d'AOD destinat a EpD	

Indicadors sobre objectius estratègics i resultats esperats

OBJECTIUS ESTRATÈGICS I RESULTATS	INDICADORS
Objectiu estratègic 1. Orientar l'AOD cap a processos de desenvolupament i transformació social	
Resultat 1.1. Promoure el compromís polític amb la cooperació municipal	Aprovació del Pla de cooperació amb ampli consens entre els grups polítics i els col·lectius socials de la ciutat.
Resultat 1.2. Donar suport a processos de desenvolupament a mitjà i llarg termini	Nombre de projectes i % de fons destinats a projectes i programes plurianuals. Nombre d'organitzacions que opten per l'opció de finançament plurianual. Concentració de recursos de l'AOD per modalitat (cooperació econòmica, cooperació tècnica, AH i EpD) en estratègies de desenvolupament que comparteixen població destinatària i/o zona d'execució. Nombre de projectes de cooperació econòmica i tècnica, AH i EpD que comparteixen població destinatària.
Resultat 1.3. Incorporar l'enfocament basat en drets humans	El 100 % de les accions finançades s'alineen amb l'enfocament basat en drets humans. Millorada la formació i capacitats de l'equip tècnic municipal i els agents de cooperació.

Resultat 1.4. Impulsar i reforçar la coherència de polítiques per al desenvolupament	Nombre de projectes de diferents modalitats les intervencions dels quals són complementàries. Nombre de projectes en què participen entitats de diferent tipologia (ONGD, org. socials, universitats, col·lectius professionals, etc.) Nombre d'iniciatives de desenvolupament participades per diferents departaments municipals. Adhesió de l'Ajuntament a campanyes i accions alineades amb el desenvolupament humà sostenible. Nombre d'accions relacionades amb la cooperació al desenvolupament en altres àrees municipals.
Objectiu estratègic 2. Reforçar l'apropiació democràtica de l'AOD	
Resultat 2.1. Promoure una ciutadania global	Actualitzats criteris i prioritats de l'EpD. % AOD concentrada en intervencions en què participen junt amb les ONGD altres organitzacions socials, col·lectius i institucions de la ciutat. Nombre de xarxes i aliances estratègiques entre organitzacions de la ciutat generades o enfortides durant la vigència del Pla. Ampliada la programació al voltant del Dia del Comerç Just i del Dia de la Solidaritat. Nombre d'iniciatives d'intercanvi de coneixements i cooperació tècnica entre col·lectius del nord i del sud. Inclusió entre els criteris de prioritització/valoració per a la concessió de subvencions l'intercanvi de sabers. Nombre d'iniciatives d'EpD que es vinculen amb estratègies de cooperació econòmica i tècnica finançades. Nombre d'agents no tradicionals de cooperació que participen en activitats de cooperació tècnica i intercanvi de sabers (col·legis professionals, associacions, institucions, sectors productius...).
Resultat 2.2. Enfortir la Comissió de Cooperació	Manteniment de l'activitat actual. Incrementat el nombre d'organitzacions i col·lectius que participen temporal o permanent en la Comissió de Cooperació. Tipus d'implicació en el disseny de la memòria anual. Tipus de participació en definició de criteris i prioritats dels instruments de cooperació, AH i EpD. Tipus de participació en l'informe sobre el nivell d'avanç del Pla i sobre les reformes normatives de l'AOD.

Resultat 2.3. Millorar la rendició de comptes: transparència i comunicació	Publicada memòria anual d'activitats. Nombre i tipus de documents disponibles sobre el conjunt de l'AOD. Espais de rendició de comptes participatius celebrats anualment. Nombre i tipus d'accions posades en marxa per a la millora de la comunicació. Nombre i tipus de processos d'harmonització de processos de rendició de comptes amb altres administracions públiques de la Comunitat.
Resultat 2.4. Concentrar els suports en ONG amb implantació local	Reforçats els criteris aplicats en la prioritització de concessió de subvencions que incentiven la implantació i arrelament municipal entre les entitats. Percentatge d'AOD concentrada en organitzacions amb àmplia base social i presència activa en la ciutat. Nombre d'ONGD que enforteixen la seua presència i estructura a la ciutat de Castelló.
Objectiu estratègic 3. Millorar la gestió de l'AOD	
Resultat 3.1. Simplificar els procediments administratius	Nombre i tipus de reformes i millores en la normativa aplicades durant la vigència del Pla. Reducció del nombre d'expedients i processos de concessió de subvencions per a gestionar un volum semblant d'AOD. Concentració de recursos en projectes i programes plurianuals. Racionalització i reducció de la documentació administrativa exigida a entitats sol·licitants i socis locals com a conseqüència de la millora dels instruments de concessió aplicats.
Resultat 3.2. Aconseguir harmonització amb entitats locals	Creat algun espai de trobada i de treball entre equips tècnics de diverses entitats locals de la Comunitat. Processos iniciats amb entitats locals de la Comunitat per a estudiar l'aplicació de sistemes de gestió comuna. Nombre i tipus de models i procediments harmonitzats amb altres entitats locals de la Comunitat en matèria de gestió de l'AOD, tant en els processos de concessió i justificació com de rendició de comptes (informació pública i comunicació amb la ciutadania). Consensuat a nivell autonòmic, entre organitzacions socials i administracions públiques, el sistema aplicat per al càlcul del 0,7 % destinat a AOD Acords de complementarietat de treballs (avaluació en terreny, avaluacions EpD, etc.) amb altres entitats locals de la Comunitat.

Resultat 3.3. Reforçar les capacitats del Negociat de Cooperació	Nombre d'activitats de formació programades i realitzades. Increment dels recursos humans del Negociat de Cooperació. Especialització del Negociat de Cooperació (trasllat de la convocatòria entitats socials) Incorporació d'estudiants en pràctiques. Nombre i tipus de contractació de serveis externs especialitzats. Complementarietat del treball realitzat pel Negociat amb el de la UT-CVONGD en el marc del conveni entre Ajuntament i la CVONGD.
Resultat 3.4. Millorar l'avaluació i l'aprenentatge	Incrementades les funcions de seguiment de projectes de cooperació i EpD amb reunions i/o grups de treball entre Ajuntament i entitats. Nombre de viatges de seguiment i avaluació anuals realitzats / nombre de projectes de cooperació avaluats anualment en terreny. Consensuat un sistema/ferramentes de seguiment i avaluació de l'EpD. Programació d'activitats de socialització de resultats de l'avaluació i bones pràctiques en les diferents modalitats d'AOD. Manteniment i reforç de les Comissions d'Avaluació Prèvia de l'Ajuntament. Dissenyat un sistema d'avaluació exposat (o final) participatiu dels projectes d'EpD executats. Aplicació de reformes i millores en la gestió derivades dels resultats de les avaluacions realitzades. Realitzats informes anuals de compliment del Pla de Cooperació. Nombre d'esdeveniments de socialització de bones pràctiques en matèria d'EpDyCG i cooperació econòmica i tècnica realitzats. Realitzada l'avaluació intermèdia i final del Pla de Cooperació. Publicació i accessibilitat dels resultats de tots els processos avaluatius realitzats.
Resultat 3.5. Previsibilitat dels recursos econòmics	Durant la vigència del Pla l'Ajuntament de Castelló aconseguirà el repte del 0,7 %. En el primer any de vigència del Pla s'establirà la base de càlcul del 0,7 % del pressupost municipal. El Pla inclou la previsió de distribució de l'AOD entre els diferents instruments i modalitats. Nivell de compliment de les previsions pressupostàries previstes en el I Pla de Cooperació.

CRONOGRAMA PREVIST APLICACIÓ DEL PLA DE COOPERACIÓ INTERNACIONAL PER AL DESENVOLUPAMENT I SOLIDARITAT 2019-2022

Activitats/accions previstes
A. ACTUAR EN EL SUD
A.1. Modalitat Cooperació econòmica
ICE1. Convocatòria biennal de projectes plurianuals de cooperació
ICE2. Línia pressupostària extraordinària concessió directa projectes coop.
ICE3. Convenis de concessió directa programes plurianuals de cooperació
A.2. Modalitat Cooperació tècnica
ICT1. Finançament de projectes de cooperació tècnica
ICT2. Cooperació tècnica directa
A.3. Modalitat Acció humanitària
IAH1. Convenis de concessió directa en matèria d'Acció Humanitària
B. COOPERACIÓ MUNICIPALISTA (NORD I SUD)
B. Iniciatives municipalistes
ICM1. Adhesió/aportació a l'FVS
C. ACTUAR EN EL NORD
C.1. Educació per al Desenvolupament
IED1. Convocatòria anual de projectes d'EpD
IED2. Suport a xarxes per mitjà de convenis de concessió directa
IED3. Programa de beques universitàries de formació
IED4. Activitats d'EpD d'execució directa (Negociat de Cooperació)
<i>Elaboració memòria anual (Comissió coop.)</i>
<i>Campanya anual (exposició, jornades, etc.)</i>
<i>Jornades anuals reflexió, sensi., RdC (activitat conjunta amb IED2 CVONGD)</i>
IED5. Accions ciutadania global execució conjunta àrees municipals
C.2. Gestió de l'AOD
IG1. Millora de la gestió
<i>Reubicació convocatòria entitats socials</i>
<i>Reforç personal del Negociat de Cooperació</i>
<i>Harmonització de la normativa municipal amb el Reial decret 794</i>
<i>Harmonització amb altres entitats locals de la Comunitat (formularis, 0,7 %)</i>
<i>Definició dels criteris i prioritzacions de cooperació (Comissió coop.)</i>
<i>Definició dels criteris i prioritzacions d'EpD (Comissió coop.)</i>
<i>Revisió normativa aplicable concessió directa AH</i>
<i>Estudiar la viabilitat i criteris nous instruments de Coop. Tècnica</i>
IG2. Formació especialitzada
IG3. Avaluació i aprenentatge
<i>Seguiment i avaluació en terreny</i>
<i>Elaboració sistema d'avaluació participativa d'EpD</i>
<i>Seguiment del Pla (s'assenyala període entrega informe seguiment anual)</i>
<i>Avaluació del Pla de Cooperació (contractació serveis externs)</i>
IG4. Treball en xarxa – Espai coordinació interna Negociat Ajuntament

Notes al cronograma:

S'ha inclòs l'últim semestre de 2018 perquè durant aquest període hauran de definir-se alguns instruments, l'aplicació dels quals es preveu per a 2019.

Llistat de persones que han participat en el procés d'elaboració del I Pla de Cooperació Internacional per al Desenvolupament i Solidaritat 2019-2022 de l'Ajuntament de Castelló de la Plana¹

Taller de presentació de l'esborrany del Diagnòstic (17 de gener de 2018)

NOM		ENTITAT
1	José Luis López	Regidor Benestar Social i Dependència
2	Manuel Paduraru	Grup municipal Ciudadanos
3	Manel Esteve Vidagany	Grup municipal Compromís
4	Vicent Martínez	Grup municipal Compromís / Intermón Oxfam
5	Pilar María Moltó	Coordinadora general de l'Àrea de Govern de Serveis a la Ciutadania.
6	Adelaida Lorente	Cap del Negociat de Cooperació i Solidaritat
7	Antonia Castell	Tècnica del Negociat de Cooperació i Solidaritat
8	Ignacio Lahosa	Administratiu del Negociat de Cooperació i Solidaritat
9	Reyes Santamaría	Cap del Servei d'Igualtat d'Oportunitats
10	María José Gómez Sevilla	UJI
11	David Joan Marí	UJI
12	Raquel Agost	UJI
13	María Teresa Rodríguez	Manos Unidas
14	Carmen San Gabino	Manos Unidas
15	Paqui Moreno	Pau i Solidaritat
16	Esperanza Gallego	Pau i Solidaritat
17	Rosa Herrero	Medicus Mundi
18	Gonzalo Pareja	Medicus Mundi
19	María Fernanda Villacrés	Fundación DASYS
20	Oscar Climent	PANKARA
21	Aga Bonk	CVONGD
22	Rebeca Beltrán	Pulso de vida
23	Silvia Tusón	Asamblea de Cooperación por la Paz
24	Miguel Ángel García	Cáritas

Taller de definició del Marc Estratègic (28 de març de 2018)

NOM		ENTITAT
1	Victor Abad	Grup municipal Castelló en Moviment
2	Vicent Martínez	Grup municipal Compromís / Intermón Oxfam
3	José A. Zamora	Grup municipal Ciudadanos

¹ S'inclouen en aquest annex únicament les persones participants en la fase d'elaboració del Pla, la participació en la fase de diagnòstic s'annexa en el mateix diagnòstic i no en aquest document.

4	David Joan Marí	UJI
5	Sonia París	UJI
6	Rosana Peris Pichardo	UJI
7	María José Gómez Sevilla	UJI
8	Mar Gargori	Coordinadora del Negociat de Joventud
9	Rebeca Beltrán	Pulso de vida
10	Gonzalo Pareja	Medicus Mundi
11	Rosa Herrero	Medicus Mundi
12	M ^a Amparo Salvador Climent	Cruz Roja
13	Aga Bonk	CVONGD
14	Oscar Climent	PANKARA
15	Esther Pamplona	PANKARA
16	Gustavo Castro	ILEWASI
17	Pilar María Moltó	Coordinadora general de l'Àrea de Govern de Serveis a la Ciutadania.
18	Adelaida Lorente	Cap del Negociat de Cooperació i Solidaritat
19	Antonia Castell	Tècnica del Negociat de Cooperació i Solidaritat
20	Ignacio Lahosa	Administratiu del Negociat de Cooperació i Solidaritat
21	Elena Martí	Cap de Secció de Serveis Socials i Culturals
22	Manuel Esteve Vidagany	Grup Municipal Compromís

Taller de presentació de l'esborrany del Pla de Cooperació (10 de maig de 2018)

NOM		ENTITAT
1	Rosa Herrero	Medicus Mundi
2	Gonzalo Pareja	Medicus Mundi
3	Esther Pamplona	PANKARA
4	María José Gómez Sevilla	UJI
5	Paqui Moreno	Pau i Solidaritat
6	Aga Bonk	CVONGD
7	Natacha Pérez	Perifèries del món
8	M ^a Amparo Salvador Climent	Cruz Roja
9	Rebeca Beltrán	Pulso de vida
10	M ^a Paz Ramos	ILEWASI
11	David Joan Marí	UJI
12	Víctor Abad	Grup municipal Castelló en Moviment
13	Vicent Martínez	Grup municipal Compromís / Intermón Oxfam
14	José A. Zamora	Grup municipal Ciudadanos
15	Reyes Santamaría	Cap del Servei d'Igualtat d'Oportunitats
16	Mar Gargori	Coordinadora del Negociat de Joventud
17	Pilar María Moltó	Coordinadora general de l'Àrea de Govern de Serveis a la Ciutadania.
18	Adelaida Lorente	Cap del Negociat de Cooperació i Solidaritat
19	Antonia Castell	Tècnica del Negociat de Cooperació i Solidaritat

